

7md

2016 m. birželio 17 d., penktadienis

Nr. 24 (1176) | Kaina 0,90 Eur

Dailė | Muzika | Teatras | Kinas | Fotografija

2

Mozartas pagal B'Rocką Vilniaus festivalyje

3

Koncertas Mstislavo Rostropovičiaus atminimui

Beatričė Mockevičiūtė, instaliacijos fragmentas

A. NARUŠTĖS NUOTR.

Pasivaikščiojus po mugę „Art Vilnius '16“

7

Romualdo Balinsko paroda „Balos“

8

Kino įspūdžiai iš Transilvanijos

9

Nauji filmai – „Trumanas“ ir „Mustangės“

M. ALEKSO NUOTR.

Nauja įsimintina pažintis

Budapešto festivalio orkestras dvidešimtajame Vilniaus festivalyje

ŽIVILĖ RAMOŠKAITĖ

Neretai išgirstame, kad vienas ar kitas muzikos kolektyvas pakliuvo tarp penkių, dešimties ir t.t. savo žanro geriausiųjų. Šios naujienos labiausiai, regis, domina jaunus vadybininkus ir reklamos specialistus. Profesionalūs muzikantai į tuos sąrašus dažniausiai žvelgia su didesne ar mažesne skepsio doze. Ir nieko peiktino čia nėra, juk profesionalui svarbiausia tuos „išrinktuosius“ išgirsti pačiam, o jau tada spręsti apie jų pajėgumą. Būna labai smagu, jei minėtas skepsis išsisklaido.

Laukiant į Vilniaus festivalį atvykstančio Vengrijos festivalio orkestro, apie „dešimtuką“ taip pat kalbėta. Mat šis kolektyvas yra patekęs taip geriausiųjų pasaulio orkestrų, tik mes Lietuvoje iki šiol jo

negirdėjome. Tad pirmoji pažintis intrigavo ir buvo labai laukiama. Dabar po svečių koncerto, birželio 7 d. vykusio Operos ir baleto teatre, drąsiai tvirtinu, kad laukimo viltys pasiteisino su kaupu, o išrinktųjų dešimtukas jokių abejonių nekelia. Ir muzikos profesionalai, kurių šiame koncerte buvo kaip niekada daug, ir gausiai susirinkusi publika koncertu liko sužavėti. Orkestras, jo dirigentas ir solistas pianistas Dénesas Várjonas tiesiog pritrenkė nepaprastai paveikiu muzikavimu ir išpuoselėta meistryste.

Pirmąsyk į Lietuvą atvykusį kolektyvą ir jo įkūrėją reikia bent glaustai pristatyti. Dirigentas ir kompozitorius Ivánas Fischeris vadinamas universaliu muzikantu. Jo talentai reiškėsi nuo jaunystės Budapešte, kur jis studijavo fortepijoną, smuiką, violončelę ir

kompoziciją. Paskui studijas tęsė Vienoje, įžymiojo profesoriaus Hanso Swarowskio, kilusio iš Vengrijos, dirigavimo klasėje (pas šį profesorių 1973–1974 m. stažuotis teko ir mūsiškiui Jonui Aleksai). Vienoje greta simfoninės ir operinės Fischeris ypač intensyviai studijavo baroko ir klasicizmo epochos muziką, dvejus metus dirbo legendinio Nikolauso Harnoncourt'o asistentu. 1976 m. laimėjęs Londone Ruperto fondo dirigentų konkursą tapo kviestiniu BBC ir Londono simfoninio orkestro dirigentu. Pastarajam jis dirigavo 1982 m., per orkestro pasaulines gastroles. 1983 m. su Los Andželo filharmonijos orkestru debiutavo JAV. Tais pačiais metais sugrįžo į Budapeštą ir kartu su bendraamžiu, žinomu pianistu

NUKELTA Į 2 PSL.

Mozartas pagal B’Rocką

Baroko orkestro iš Belgijos koncertas Vilniaus festivalyje

ALGIRDAS KLOVA

Vilniaus festivalis birželio 10 d. Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje pristatė pasaulinio garso baroko muzikos interpretuotoją – žymųjį Belgijos baroko orkestrą „B’Rock“. Kolektyvas Lietuvoje grojo nebe pirmą kartą, šį sykį jis atvežė programą „Mozartas pagal B’Rocką“ ir dabar su ansambliu koncertavo solistas – rusų pianistas Aleksandras Melnikovas, žinomas senosios muzikos interpretuotojas, daug metų grojantis istoriniais instrumentais, kuriais susidomėti jį kadaise paskatino Andreasas Staieris ir Aleksejus Liubimovas. Pianistas bendradarbiauja su daugeliu senosios muzikos kolektyvų, yra pelnęs nemažai apdovanojimų už klasikų kūrinių interpretacijas. Kadaise Aleksandras Melnikovas baigė Maskvos valstybinės konservatorijos profesoriaus Levo Naumovo klasę, bendravo su žymiuoju pianistu Sviatoslavu Richteriu.

Prieš porą metų rašydamas apie šio orkestro koncertą pasidžiaugiau, kad kolektyvas rado raktą į senąją muziką, kurią ne visada ir ne visi muzikantai taip arba panašiai atlieka. Belgijos baroko orkestras „B’Rock“, įkurtas 2005 m.,

yra vienas geriausių pasaulyje tokią muziką interpretuojančių kolektyvų. Orkestre groja daugiau nei dvidešimt atlikėjų iš Belgijos ir kitų šalių. Visi jie yra paties aukščiausio lygio muzikantai ir puikiai jaučia vienas kitą. Jie visi drauge natūraliai, lyg koks bendras organizmas, gyvena scenoje. Jų muzikinė sąveika labai simpatiška, patraukli ir įtikinama, o pasirodymai visada kažkiek teatrališki, nuotaikingi, kupini staigmenų. Galbūt šį kartą to teatrališkumo buvo šiek tiek mažiau, o išgirdęs antrąjį programos kūrinių supratau, kad tai ne tas pats kolektyvas, kurį mačiau prieš porą metų. Orkestras dažniausiai groja žinomus ar rečiau skambančius XVII–XVIII a. kūrinius. Rasti mažai žinomą Wolfgango Amadeus Mozarto kūrinių turbūt būtų sunkoka, todėl labai apsidžiaugiau išgirdęs naują Mozarto Serenados orkestrui Nr. 6 D-dur KV 239 („Serenata notturna“) interpretavimo versiją. Timpanai lyg solinis instrumentas iškelti į orkestro priekį, soliniai kontraboso ir kitų instrumentų epizodai, primenantys trumpučius individualius swingo eros ar *bluegrass* muzikantų pasirodymus, vertė pasvarstyti, gal Mozarto epochoje tokie triukai galėjo

būti įmanomi? Dažniausiai orkestro štrichai, skambesys, muzikinis bendravimas scenoje kiek priminė garsaus muzikanto Nigelio Kennedy baroko supratimo koncepciją. Apskritai muzikinės išraiškos, formos laisvumo, improvizacijos prasme orkestro muzikavimas priminė *bluegrass*, džiazą ar net kartais roko muzikantų elgseną scenoje. Beje, „B’Rock“ visą muziką traktuoja labai šiuolaikiškai – ar tai būtų Monteverdi, Vivaldi, ar Mozartas. Čia gausu improvizacinių nuotaikų, spontaniškumo ir gero humoro.

Kiek kitokia interpretavimo versija buvo pasirinkta atliekant Mozarto Koncertą fortepijonui ir orkestrui Nr. 17 G-dur, KV 453. Šį kūrinių autorius parašė ne savo pasirodymams. Orkestras lyg ir stengėsi gyventi savo gyvenimą scenoje, bet rusų interpretacijos mokyklos dvasia išauklėtas A. Melnikovas diktavo savo principus. Jam grojant solo epizodus Mozarto muzikoje pasigirsdavo ir Piotro Čaikovskio intonacijų, Franzo Schuberto ar Roberto Schumanno padūsavimų ir kitiems romantikams būdingo dramatinio, kuo apskritai pasižymi rusiška muzikavimo mokykla. Susidarė toks įspūdis, kad šiame kūrinyje specialiai buvo

Baroko orkestras „B’Rock“

D. MATVEJEVO NUOTR.

pabrėžiamas skirtumas tarp įvairių muzikavimo mokyklų koncepcijų. Bet nesakau, kad tai blogai ar kad nebuvo įdomu. Beje, istorinis fortepijonas, kuriuo muzikavo A. Melnikovas, buvo atvežtas iš Estijos. Pats pianistas, atrodo, nebuvo juo labai patenkintas. Tiesą sakant, jį nebuvo labai lengva išgirsti net ir puikios akustikos mūsų filharmonijos salėje, teko įtempti klausą ir nekvėpuojant klausytis.

Antroje koncerto dalyje gan įprastai mocartiškai nuskambėjo Simfonija Nr. 36 C-dur, KV 425 („Linco“), sukurta ankstyvaisiais Mozarto kūrybos metais (1783), ją autorius parašė per keturias dienas, kai pakeliui į Vieną buvo stabtelėjęs Lince. Ten tuojau pat ji ir buvo atlikta. Išgirdęs šį kūrinių, labai pasigedau Dmitrijaus Sinkovskio, kurį kaip orkestro koncertmeisterį girdėjome koncerte prieš porą metų.

Emocionalus ir virtuoziškas tuometinis ansamblio koncertmeisteris ir solistas D. Sinkovskis, manau, buvo suradęs kolektyvo skambesio raktą ir padiktavęs muzikavimo koncepciją. Dabar be jo orkestras skambėjo visiškai kitaip. Beje, beveik išnyko ir labai ilgas instrumentų derinimas tarp kūrinių, leisdavęs išgauti kone tobulą garsą. Šiuo metu prie kolektyvo vairo, atrodo, yra A. Melnikovas ir muzikiniai sprendimai tai labai gerai parodo. Galbūt Mozartas ir nėra tas kompozitorius, kurio muzikai atlikti labai tiktų ankstesnė orkestro interpretacijos traktuotė, bet manau, kad bent jau „Serenata notturna“ atlikimo koncepcija buvo likusi iš ankstesnio orkestro gyvenimo. Man šis kūrinys labiausiai ir patiko koncerte.

Šiaip ar taip, tai buvo puikus, ryškių profesionalų ir geros muzikos koncertas.

Nauja įsimintina pažintis

ATKELTA IŠ 1 PSL.

Zoltánu Kocsisu įkūrė šį Budapešto festivalio orkestrą, kuriam iki šiol vadovauja. Tai, ką jis per palyginti trumpą laiką su kolektyvu pasiekė, stebina ne vieną užsienio kritiką.

Greitai išgarsėjęs kolektyvas koncertuoja Vakarų Europoje ir Jungtinėse Amerikos Valstijose (dar vasario mėnesį grojo Niujorko „Carnegie Hall“), gastroliavo Japonijoje ir Pietų Amerikoje, be to, intensyviai daro įrašus, kurie įvertinti svarbiais apdovanojimais. Orkestras atlieka įvairių klasikinių ir šiuolaikinių muziką, jo programose gausu dabar kuriančių vengrų kompozitorių veikalų, nuolat plečia ryšius su skirtingais visuomenės sluoksniais, rengia įvairias edukacines programas, rūpinasi muzikos sklaida ten, kur paprastai klasikinė muzika nepasiekiamo, puoselėja tarpkultūrinius ryšius. Neatsitiktinai maestro Fischeris yra gavęs aukščiausius Europos šalių ir savo tėvynės apdovanojimus. Vadovavęs Kento ir Liono operoms bei Vašingtono nacionaliniam simfoniniam orkestrui, maestro dabar yra pagrindinis Berlyno „Konzerthausorchester“ (Koncertų rūmų orkestro) dirigentas ir gastroliuojantis maestro, kviečiamas

diriguoti žymiausiems Europos ir Amerikos orkestrams bei operos teatrų spektakliams.

Programa, kurią atvežė svečiai, buvo patraukli ir stilistiškai įvairi. Koncertą atvėrė Igorio Stravinskio baletas „Kortų žaidimas“ („Le jeu des cartes“), neoklasicistinio laikotarpio kūrinys, sukurtas choreografo George'o Balanchine'o užsakyму. Trys kūrinių dalys prasideda kiek apsimestinai iškilminga teatrališka tema (taip ją visuomet suvokių aš), kiekvienoje dalyje įgaunančia naujų spalvų. Galima kaskart nustebti, kiek išradingumo, charakteringų motyvų, raiškos niuansų glūdi šioje spalvingoje muzikinėje drobyje. Ir humoro, persmelkiančio daugelį muzikos epizodų. Pats kompozitorius sakė, kad baletu idėja jam atėjo į galvą lošiant pokerį. Gal tie, kurie moka šį žaidimą, išgirdo jam būdingų elementų. Jei nelošia, išraiškingi orkestro balsų persigrupavimai kėlė vaizdingų asociacijų su šokančiomis kortomis ir jų susidūrimais (deja, pas mus „Kortų žaidimas“ niekada nebuvo pastatytas, o ir muzika, kiek mano atmintis siekia, nebuvo atlikta). Imponavo laisvas ir nesuvaržytas orkestro grojimas, lankstus žaismingų maršų,

valsų, juokingų replikų, kartais virstančių komiška balsų makalyne, perteikimas. Raiškiai suskambėjo daugybė orkestro instrumentų solo, ypač pūtikų. *Forte* vietose orkestras skambėjo minkštai, nepiktinaudžiamas garso jėga. Vienu sakiniu, orkestras grojo žaismingai, tarsi pats tomis kortomis ir žaistų.

Ferenco Liszto Antrasis koncertas fortepijonui ir orkestrui A-dur, kuriame solavo pianistas D. Várjonas, perkėlė į romantiškų jausmų valdas, tiesiog panardino į ekstazę. Šiose valdose muzikantai atvėrė savo jautrias sielas, neslėpdami nė menkiausio virpstelėjimo. Koks jausmingas buvo violončelės solo ir fortepijono duetas lyrinėje *Allegro moderato* dalyje! Pianistas grojo „Bösendorfer“ firmos fortepijonu, kurio skambesys, ypač bosai, priminė XIX a. pagamintų instrumentų garsą. Kaip tik „Bösendorferiu“ ir „Bechsteinu“ labiausiai mėgo skambinti pats Lisztas, nes tik šį dirbtuvių fortepijonai atlaikydavo jo išgaunamus galingus garsus. Várjonas koncerto muziką perteikė techniškai tobulai, meniškai brandžiai ir kartu ryškiai individualiai. Sužavėjo ypač jautrus pianisto sąlytis su klaviatūra, turtingas spalvų,

Dėnesas Várjonas ir Budapešto festivalio orkestras

M. ALEKSOS NUOTR.

sakychiau, unikalus garsas nuo vos juntamo švelnaus bangavimo iki siautulingų *fortissimo*. Prieš mėnesį žavėjauosi jaunutės japonų pianistės, Balio Dvariono konkurso *Grand Prix* laureatės Jukinės Kuroki šio koncerto atlikimu. Dabar, palyginus su vengrų pianisto, aną interpretaciją pavadinau jaunatviškai nuoširdžia ir atvira, o šią – giliai apmąstyta, subrandinta, nušviesta asmeniškai išgyventų jausmų. Kažkoks tikras, prasmingas ir gaivus skambinimas. Gilumoje kunkuliuojančias emocijas kontroliavo skonis ir saikas. Suprantama, laukėme biso. Labai subtiliai buvo paskambinta Roberto Schumanno pjesė „Warum?“ („Kodėl?“) iš „Fantasistücke“, op. 12.

Koncertą užbaigė Antonino Dvořáko Aštuntoji simfonija G-dur, leidusi pilnavertiškai pasinerti į šio simfoninio pasakojimo jūrą ir gėrėtis gerai skambančios muzikos grožiu: nuoširdžiai dainuojančiomis

violončelėmis, liaudiškomis tercijomis vinguriuojančiais klarnetais, melodingais trimito šaukiniais. Orkestras čia atsivėrė visapusiškai, nuo homogeniškų styginių, spalvingų pūtikų iki jautrios muzikalios mušamųjų grupės, vėl atkreipusios dėmesį minkštu skambesiu. Meistriškai perteikta Dvořáko muzika privertė visiškai užmiršti dabarties realybę.

Maestro Fischeris po ovacijų audros bisus pristatė švaria taisyklingai kirčiuota (ką reiškia jautri muzikanto ausis!) lietuvių kalba. Gerai, kad paskelbė, nes tikrai niekas iš salės nebuvo girdėjęs Dvořáko dainos „Skausmas“, kurią, daliai muzikantų pritariant, padainavo orkestro moterų stygininkių choras. Dar vienas bisas – Bėlos Bártoko Rumunų liaudies šokis, ugningai užbaigęs koncertą.

Vengrų atlikėjai pas mus atvyksta labai retai. Tikėkimės, ši nauja įsimintina pažintis atnaujins tarpkultūrinius mūsų ryšius.

Koncertas muzikos riteriui

Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras grojo Mstislavo Rostropovičiaus atminimui

RITA NOMICAITĖ

Vilniaus festivalio tradicijos kibirkštį įskėlė Mstislavas Rostropovičius. „Galime tvirtinti, kad jau pirmasis festivalio vakaras, Operos ir baleto teatre maestro Mstislavo Rostropovičiaus diriguotas „Romeo ir Džuljetos“ spektaklis, tai, kad šis menininkas atvyko į Vilnių, tapo tik tik prasidėjusio festivalio kulminacija. Sausakimšoje Operos ir baleto teatro salėje užgniaužę kvapą klausėmės didžiojo muzikos riterio išgyventos, įprasmintos, išjaustos ir įvaizdintos Prokofjevo muzikos“, – 1997 m. rašė pirmosios festivalio muzikologinės (t.y. ne žurnalistinės) recenzijos autorė Živilė Ramoškaitė. Recenzija paskelbta „7 meno dienose“, kur šio festivalio renginiai nušviečiami jau 20 metų ir, beje, pateikiant realų vaizdą, kas sukūrė virpančią festivalio istoriją.

Pagrindinis Vilniaus festivalio organizatorius Gintautas Kėvišas Mstislavą Rostropovičių laiko festivalio įkvėpėju ir vienu idėjinį vadovų. Festivalio programose šiam Maestro skiriamas reikšmingas dėmesys. Pats Mstislavas Rostropovičius dar yra koncertavęs su Nacionaliniu simfoniniu orkestru 2004 m. – dirigavęs Piotro Čaikovskio muzikos vakarą. 2007-ųjų festivalis jau, deja, a.a. Maestro pagerbė dideliu, teatralizuotu Johanno Sebastiano Bacho „Jono pasių“ pastatymu Operos ir baleto teatre. Šiomet, birželio 9 d., XX Vilniaus festivalis Mstislavui Rostropovičiui paskyrė grandiozinę Gustavo Mahlerio 5-ąją simfoniją ir M. Rostropovičiaus fondo stipendininko

Žilvino Brazausko pasirodymą Nacionalinėje filharmonijoje.

Koncertui klarnetininkas Žilvinas Brazauskas atvyko iš Vokietijos. Jo mokytojas Lietuvoje – Kauno Juozo Naujalio muzikos gimnazijos pedagogas Vitalius Žemaitis, išugdęs ne vieną M. Rostropovičiaus labdaros ir paramos fondo stipendininką (pirmasis iš jų – Vytautas Giedraitis). „Nežinau nė kaip ir išreikšti visą dėkingumą žmonėms, kuriems kilo idėja įkurti ir puoselėti šį fondą. M. Rostropovičiaus fondą aš laikau keliu, tiek savo mokinių, tiek ir savo paties“, – sako Vitalius Žemaitis (www.rostropovich.lt), kurio keletą auklėtinių Fondas remia ir šiuo metu.

Vilniaus festivalio koncerte Žilvinas Brazauskas atliko Jeano Françaix Koncertą klarnetui ir orkestrui. Šį kūrinių klarnetininkas pasirinkęs, nes muzika yra žaisminga ir energinga, koks buvęs pats Maestro. Klarneto koncertas – tradicinio žanro, keturių dalių kūrinys, visas mažorinis, be kontrastų ir be šešėlių, paremtas lyg mechaniniu trumpų motyvėlių kartojimu visais orkestro instrumentais bei jų ansambliais. Solisto partija parašyta tikram virtuozui: čia vyrauja greiti pasažai – tiesiog gamos, o *Andantino* dalį tenka groti ypač tyliai melodingų styginių fone. Išraiškingai artikuliuodamas Ž. Brazauskas perteikė prancūzišką muzikos žavesį – saulėto neoklasicizmo smagumą, minėtais pasažais – netgi džiugesį. Kad tai nėra paprasta ir savaime suprantama, rodo kitų atlikėjų internetiniai įrašai, užfiksavę sąmoningai forsuoto garso, primityvaus frazavimo, nekonceptualaus

Klarnetininkas Žilvinas Brazauskas ir dirigentė Keri-Lynn Wilson

D. MATVEJEVO NUOTR.

mąstymo ir kitaip grubias interpretacijas. Šio kūrinio esminį švelnumą bei nerūpestingumą išryškino ir Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras bei vakaro viešnia iš Kanados dirigentė Keri-Lynn Wilson. Dirigentė didžiuojasi turinti giminės šaknų Ukrainoje, augo Toronte, Kanadoje, garsių muzikantų šeimoje. K.-L. Wilson pasiklausyti į Vilnių buvo atvykęs jos vyras, Niujorko „Metropolitan“ operos vadovas Peteris Gelbas, giminyse susijęs su Vilniuje gimusiu Jascha Heifetzu. Anot spaudos, K.-L. Wilson ir P. Gelbas susidraugavo bendradarbiaudami su legendiniu dirigentu Claudio Abbado. Dirigentė prisipažįsta jaučianti didžiulę jo įtaką. Regis, mes ją taip pat galėjome

matyti ir girdėti. Koncerte dirigentė muzikavo taupiais, aiškiais rankų judesiais, nešokdama jokių baletų ir kartais visiškai nuleidusi dešinę ranką, tačiau vis vien gyvai bendraudama su orkestru. „Abadiškai“ šviesios aistros persisunkusios dainavo styginių, ypač violončelių unisoninės melodijos, tiesiog stulbinamai – valtornų kartu grojamos melodinės bangos. Nesu tikra, ar Nacionaliniam simfoniniam kasdien pasitaiko proga taip rūpestingai išpuoselėti ir ekstremaliai kontrastingą dinamiką, įprasminti jos skambesį iki pat abiejų kraštų.

Mūsų nacionalinis simfoninis, lankstus lyg 100 veidų aktorius, buvo apskritai sunkiai beatpažįstamas. Kontrastine polifonija – kai

instrumentai solo ar grupėmis kartu su visu orkestru groja atskiras tarsi nepriklausomas partijas – paremtas veikalas leido muzikantams pasireikšti iš visos sielos. Todėl viskas skambėjo su menine pagarba – ir muzikai, ir į orkestrą reaguojančiai dirigentei. Galbūt kartais dirigentė muziką traktavo pernelyg paprastai, galbūt kada nors ją labiau patrauks teatrališka tos muzikos didybė. Tačiau dabar ji atvėrė globališkesnį mūsų orkestro skambesį, laisvesnį kvėpavimą. Atsiskleidė ekspresionistiniai kūrinių blokai, taip pat vos girdimi tragiški vidiniai išgyvenimai, per muziką buvo perteiktas pasaulio chaosas. Ir džiaugsmingas išsivadavimas iš jo.

Kamerinės muzikos vakaras

Pianistas Gabrielius Alekna grojo fortepijoniniame kvartete

DARIUS KUČINSKAS

Birželio 9 d. Birštono Kurhauzo salėje ir birželio 11 d. Zapyškio Šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje skambėjo kamerinė muzika. Wolfgango Amadeus Mozarto Forteipijoninį kvartetą g-moll (KV 478) ir Gabrieliaus Fauré Forteipijoninį kvartetą Nr. 1 c-moll, op. 15, atliko Kauno styginių kvarteto muzikantai Karolina Beinarytė-Palekauskienė (smuikas), Jurgis Juozapaitis (altas), Saulius Bartulis (violončelė) ir pianistas Gabrielius Alekna.

Lietuvoje ne taip dažnai galima pasiklausyti gero fortepijoninio kvarteto. Priežastis labai paprasta – visi pianistai nori būti

žymiais solistais, arba, jei nepavyksta, siekia bent pritarti žymiems vokalistams. O kamerinės muzikos tradicija, jungianti daugiau nei tris gerus muzikantus, tarp kurių būtų ir pianistas, Lietuvoje nėra tokia jau tvirta, kokia galėtų būti. Dėl to mes lyg prarandame (labai retai turime progą pasiklausyti koncertuose) nemažai nuostabių kūrinių, parašytų forteipijoniniams kvartetui, kvintetui ar dar didesnės sudėties kameriniams ansambliams, kuriuose būtinai skambėtų ir forteipijonas.

Į Pažaislio festivalio programą įsispraudęs forteipijoninio kvarteto koncertas priminė, kad kamerinė muzika niekuo nenusileidžia kitiems muzikos žanrams, publikos yra laukiama ir mėgstama. Tiek į

Birštoną, tiek į Zapyškį susirinko pilnos salės melomanų. Išties, tikrų muzikos mylėtojų, neišsigandusių nei orų permainų, nei kelio remonto, nukreipusio ne vieną klausytojų ekipažą duobėtu aplinkkeliu. Čia galima būtų plėtoti ir toliau – kodėl melomanai, kodėl ne profesionalai ir pan.? Bet apsisistokime prie muzikos.

Klausiausi koncerto Zapyškio bažnyčioje. Skambėjo puikiai. Atsidavusiai griežė styginiai. Ir, be abejoj, nuostabiai instrumentą valdė ir visą ansamblį lyg išminčius vedė pianistas Gabrielius Alekna. Išgirdome brandų ir nuoširdų ansamblinį muzikavimą. Dėl to be galo malonu buvo keliauti kartu su muzikais jų kuriamo pasaulio toliais. Justi vientisą ir įtaigų

pasakojimą, emocinį pakilimą ir gilų atliekamos muzikos supratimą. O jei konkrečiau – Mozarto kvartetas skambėjo stilingai, grakščiai, lyg idealas, pakylėtas virš žemiškų rūpesčių. Fauré buvo perteiktas sodriai ir įtaigiai, virtuozinės vietos blykčiojo ir žėrėjo turtingais atspalviais, o plati garsinė skalė ir nuostabiai jautrios *piano* vietos atsivėrė lyg rasotas baltos rožės žiedas.

Tiesos dėlei reikėtų pridėti, jog scenoje vis dėlto matėme ir penktą dalyvį – smuikininę Dalią Terminaitę, kuri šįkart profesionaliai asistavo pianistui. Beje, apie pianistų asistentus, kurie, atrodytų, tik perverčia puslapį, dažniausiai niekur ir niekada neužsimenama. Tačiau be jų koncertai neapsieina. Ir nuo šio

Koncerto Zapyškyje akimirka

„nematomo“ dalyvio labai priklauso, ar kūrinys nuskambės sklandžiai.

„Kas gali būti nuostabiau, nei šiltą ir kvapnų birželio vakarą pasiklausyti gražiosios klasikinės muzikos?“ – buvo įrašyta koncerto anotacijoje. Nors oras šeštadienio popietę toli gražu nepriminė vasaros malonumų, koncertas pateisino antraštę ir liko atmintyje kaip ištis kvapnus ir šiltas.

Apie muziką ir infrastruktūrą

Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro gastrolės Prahoje ir Katovicuose

JULIJUS GRICKEVIČIUS

Gegužės pabaigoje įvyko ilgai lauktos Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro gastrolės Čekijoje, festivalyje „Prahos pavasaris“, ir koncertas naujoje Katovicų koncertų salėje Lenkijoje. Pradėtas rengti 1946-aisiais, įkurtas dirigento ir kompozitoriaus Rafaelio Kubeliko, „Prahos pavasaris“ tapo Čekijos ir visos Europos muzikinio gyvenimo ikona. Šiame festivalyje debiutavo Leonardas Bernsteinas, čia Mstislavas Rostropovičius sutiko Galiną Višnevskają. Nuo 1949 m. „Prahos pavasaris“ tapo žymiausių pasaulio simfoninių orkestrų podiumu. Todėl ir šiomet, 71-ajame festivalyje, jautėsi ryškus simfoninės muzikos atspalvis.

Prieš lietuvių koncertą publika klausėsi „Staatskapelle Berlin“ koncerto, po dienos – BBC simfoninio orkestro. Pasirodymus

surengė ir „Rudolfinum“ salės šeimininkai – Prahos filharmonijos orkestras, vėliau skambėjo akademijos „St. Martin in the Fields“ orkestro koncertas. Iš viso buvo galima pasiklausyti per 50 įvairaus „svorio“ pasirodymų.

„Yra orkestrų, tarptautinėje scenoje pristatančių tobulas Beethoveno, Brahmsio ir Dvořáko interpretacijas, stebinančių giliu Mahlerio pažinimu ir spalva. Šiuos orkestrus publika ir kritikai surikiavo į įvairius dešimtukus ir dvidešimtukus. Tarptautinėje scenoje taip pat gyvuoja orkestrai, pristatantys unikalius, naujus kūrinius ir jų interpretacijas. Jų meistriškumo ir tobulumo matmenys nukreipti kitur, bet abiejų tipų kolektyvai dirba panašiai – atliekama muzika neša žinias, supratimą, džiaugsmą ir nuostabą“, – rašė Čekijos spauda po Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro, Kauno valstybinio

choro ir Violetos Urmanos koncerto Prahos „Rudolfinum“ salėje. Ir, matyt, ši citata atsako į klausimą apie LNSO vietą kasmet besikeičiančiuose reitingų žemėlapiuose ir atskirų žurnalų, portalų bei kritikų dešimtuose, kurie svarbūs tol, kol nepasigirsta muzika. Prahoje LNSO pelnė pripažinimą už „papasakotas“ autentiškas istorijas.

Visai kitokias mintis sukėlė atvykimas į naująją koncertų salę Katovicuose. Per trumpą laiką orkestras išbandė kelias skirtingas, tačiau savaip įspūdingas sales. Antai Prahos „Rudolfinum“ savo paskirties nekeičia jau 150 metų. Šis perlas Vltavos pakrantėje labiau primena muzikos šventovę, erdvaus neorenesanso stiliaus panteoną. Niekio keista, tai – viena istorinių Europos koncertų salių, Čekijos filharmonijos orkestras čia reziduoja nuo inauguracijos 1896 metais. Maža to – šis pastatas dalyvavo visuose svarbiausiuose XX a. istorijos įvykiuose, kol galiausiai, po Antrojo pasaulinio karo, jam buvo grąžinta jo istorinė misija. Savo atmosfera „Rudolfinum“ artimas Nacionalinei filharmonijai Vilniuje.

Katovicuose orkestras pateko į vieną moderniausių salių Europoje. Pamirškite Katovicus kaip užterštą, beveidį šachtininkų miestą, kuris formavosi sudėtingos Silezijos istorijos kontekste (gyventojų skaičiumi jis prilygsta Klaipėdai). Katovicai sparčiai keičiasi iš esmės. Koncertų salė – viena iš pokyčio ašių. Salėje reziduoja ir Nacionalinio Lenkijos radijo simfoninis orkestras. Galima tik pasvajoti apie tokius orkestro namus: tobula

LNSO repeticija Prahos „Rudolfinum“ salėje

NUOTRAUKOS IŠ LNF ARCHYVO

akustika, moderniausios garso įrašymo technologijos, puiki garso izoliacija, lankytojų infrastruktūra, salės prieigos.

Per kelerius metus per Lenkiją nusirito koncertų salių atgimimo banga. Beveik vienu metu duris atvėrė Kongresų centras su sale Krokuvėje, Ščečine, Vroclave, kalbama apie planus statyti salę apie šimtą tūkstančių gyventojų turinčiame Gožuve. Visose naujausiose salėse – iki 2000 vietų.

Koncertų salės gimimą Katovicuose iš dalies finansavo Europos Sąjunga. Pagal sutartį, salės šeimininkai penkerius metus įsipareigojo rengti koncertus šešis kartus per savaitę. Katovicuose reziduojantis Lenkijos radijo simfoninis orkestras surengia vidutiniškai keturis penkis koncertus. Bet ten jau svečiavosi keli „pirmojo dešimtuko“ orkestrai, vyksta kamerinės muzikos, džiazų koncertai. Pavyzdžiui, prieš LNSO pasirodymą toje pačioje scenoje grojo žinomas

trimitininkas Tomaszas Stańko, prieš jį – Charleso Lloydso džiazų kvartetas. Toks įtemptas grafikas priverčia pasitempti ir orkestrą, ir salės vadybą, ir klausytojus. Matyt, tai kur kas daugiau negu tik geras organizatorių viešųjų ryšių planas. Skambių deklaracijų nepakanka. Sukūrus tokio lygio infrastruktūrą reikia veikti. Ypatingas dėmesys skirtas salės akustikai, ją kūrė žinomas meistras Yasuhisa Toyota ir „Nagata Acoustics“ (kompanija, dirbusi Walto Disney'aus salėje ir Paryžiaus filharmonijoje). Tokia akustika taip pat įpareigoja.

2014 m. rudenį, atidarydamas Katovicų koncertų salę, kompozitorius Krzysztofą Pendereckis pasodino vieną iš 415 aplink ją augančių medžių. „Neįmanoma suburti klausytojų neturint koncertų salės“, – sakė jis. „Su šia sale mes esame arčiau pasaulio ir pasaulis artėja prie mūsų“, – jam antrino pastato architektas Tomaszas Konioras. O prie ko artėjame mes?..

LNSO repeticija Katovicų koncertų salėje

Anonsai

Trumpoji džiazų naktis su Maraca

Į dangaus šviesulius muzikinį teleskopą kreipiantis Vilniaus festivalis šiomet sumanė publiką nudžiuginti fejerverkus lenkiančia trumpąja džiazų naktimi su Maraca ir jo Lotynų Amerikos džiazų žvaigždžių septetu. Kubos ritmų kaitros kupina džiazų šventė vyks birželio 21 d. „Compensa“ koncertų salėje.

Prieš trylika metų fleitininkas Orlando Valle Maraca jau viešėjo Lietuvoje. Tąkart Maraca koncertavo su džiazų grupe „Otra Vision“, o šįkart atvyksta su savo Lotynų Amerikos džiazų žvaigždžių septetu. Muzikantai šiuo metu rengia turą Europoje ir į Lietuvą atvyks po koncerto garsiajame Paryžiaus „Théâtre du Châtelet“.

Maraca ir jo Lotynų Amerikos džiazų žvaigždžių septetas („Maraca & his Latin Jazz All Stars

Septet“) koncertavo bemaž visame pasaulyje. Jų muzika, inspiruota žymiausių Kubos kompozitorių kūrybos bei tradicijos, yra savitas, intriguojantis džiazų ir afrokubietiško stiliaus lydinys, kuriame fenomenaliai įterpiamas gaidus Maracos kubietiškos fleitos solo. Tą nepakartojamą vyksmą praturtina ir Maracos partnerių meistriškumas. Vilniuje pateikiama programa grįsta ne tik laisvomis improvizacijomis, bet ir žinomiausio Maracos ir jo kolegų DVD, įrašyto per gyvą koncertą Havanoje ir pripažinto Metų įrašu, repertuaru.

Septeto lyderis Orlando Valle Maraca šiuo metu yra vienas garsiausių Lotynų Amerikos fleitininkų, taip pat pianistas, kompozitorius bei aranžuotojas, „Grammy“ apdovanojimų nominantas, pasak leidinio „Island Beat“ (2000), kubiečių muzikos evoliucijoje vaidinantis pagrindinį vaidmenį. Nuo debiutinio „Passaporte“, įrašyto Kubos kompanijoje EGREM ir paskelbto metų albumu, jo solo

CD – „Fórmula Uno“ (1995), „Havana Calling“ (1996–1997), „Sonando“ (1998–1999), „Descargar Total“ (2000) – arba įrašai su kitais muzikantais ne kartą buvo nominuoti „Grammy“, išrinkti metų įrašais Kuboje ir JAV („Tremenda Rumba“), albumas „Descargar Total“ (2000) pripažintas visų laikų perkamiausiu kubiečių CD.

Apie savo požiūrį į kubiečių muziką Maraca sako: „Kubietiškoje muzikoje išskiriu trijų kultūrų – Afrikos, Ispanijos ir Prancūzijos – elementus. Juos sujungus ir atsirado ta muzika. Šiandien Kubos menininkai mažai tesidomi savo šaknimis, o man grįžti prie jų labai svarbu.“ Ir pabrėžia muzikavimo su kitais svarbą: „Daugiausia išmokau muzikuodamas su kitais: žavėjauosi jų energija – juk drauge grodami dalijamės ja.“

Septete su Maraca groja vieni įdomiausių džiazų muzikantų, „Grammy“ apdovanojimų laureatai bei nominantai, džiazų novatoriai: JAV scenos žvaigždės

Orlando Valle Maraca

NUOTRAUKA IŠ LNF ARCHYVO

Steve'as Turre (trombonas, kriauklės), Robby Ameen (perkusija) ir Timas Mayeris (saksofonas), garšėjantis Venesuelos perkusininkas Orlando Poleo, puikus Martinikos pianistas Mario Canonge ir talentingas Kubos kontrabosininkas Felipe Cabrera.

Anot pasaulio spaudos, šio septeto muzika – tai sapnas, istorija, teigimas, kad mūsų skirtumai gali

tapti bendrumu ir įveikti išankstinį priešišumą. Šių talentingų muzikantų koncertuose, kad ir kur jie vyktų, išnyksta sienos, o lieka tik muzika, šypsenos ir kūrybos laisvė.

Kubietiškos energijos užtaisą Vilniaus festivalis kaupia finalui, o jis vyks birželio 21 d., antradienį, 19 val. „Compensa“ koncertų salėje.

VF INF.

Desovietizacijos ritualas

Kalbamės su Ukrainos choreografu Viktoru Rubanu ir Lietuvos šokio dramaturge Monika Jašinskaite

Ukrainos šokio kūrėjai – choreografas, Monpeljė (Prancūzija) nacionalinio choreografijos centro studijas baigęs Viktoras Rubanas, šokėjas, socialinių, šokio terapijos projektų iniciatorius Danilas Belkinas ir šokio dramaturgė Monika Jašinskaite iš Lietuvos šiuo metu kuria bendrą spektaklį „#letmepleaseyou“ (leisk man tave patenkinti), kurį pristato kaip desovietizacijos ritualą. Spektaklio premjera įvyks spalį, greičiausiai – Kijeve, nors kūrybinė grupė dar tiksliai nežino erdvės. Turbūt mažiausiai būdinga tiek Lietuvos, tiek Ukrainos scenos menų kontekstui šiuo atveju yra ne tarptautinė komanda ar spektaklio tema, o tai, kad projektas prasidėjo ne nuo finansų paieškos ir įvairių fondų bombardavimo. Neįprasta, kad svarbiausia čia – idėja. Kalbamės su Monika ir Viktoru apie jų bendros kūrybos džiaugsmus.

Kaip prasidėjo jūsų bendradarbiavimas?

Monika Jašinskaite: Mes su Viktoru susipažinome praėjusių metų lapkritį – jis buvo atvykęs į Lietuvą su Lietuvos kultūros instituto Ekspertų vizitų programa. Viktoras man pasiūlė dalyvauti viename tarptautiniame kūrybinių dirbtuvių projekte kaip dramaturgei. Šis sumanymas neišsivystė, bet atsirado kitas: Viktoro Rubano šokio trupė pakviesta į Gdanskio festivalį su spektakliu, kuris pristatytų šiuolaikinės Ukrainos problematiką.

Viktoras Rubanas: Iš pradžių nemanėme, kad šio spektaklio kūrybinė grupė bus tarptautinė. Mes su Danilu Belkinu pradėjome nuo to, kad reikia apibrėžti temą, labai svarbią mums kaip Ukrainos menininkams, ieškojome jos gana lokaliame kontekste. Tačiau kai ėmėme formuluoti konkrečiau, paaiškėjo, kad tai, kas mums atrodo svarbu, anaip tol nėra lokalu, žvelgiant iš įvairių perspektyvų. Savo kūryboje siekiu, kad visi proceso dalyviai įsitrauktų asmeniškai ir prisidėtų prie idėjos formavimo su savo požiūriu. Nusprendėme, kad kūrybinėje grupėje turi būti žmogus iš visiškai kito konteksto, niekaip nesusijęs su Ukraina.

Norėdami savo spektakliu kalbėti apie tokį įvairiaplanį dalyką kaip visuomenės nepakantumas, kultūrinės perversijos ir šiuolaikinių klišių panaudojimas siekiant „parduoti“ žmonėms seną gerą visuomenės koncepciją, turėjome surasti komandos narį, kuris dirbtų prie kūrinio ir auditorijos komunikacijos, padėtų gryninti idėjas, formuoti ryšius tarp atlikėjų ir kitų spektaklyje naudojamų medijų (videoprojekcijų, garso) ne vien choreografiniu

aspektu. Pagalvojau, kad tai gali būti Monika.

M. J.: Pamenu, kad pirmiausia svarstyta kurti spektaklį apie kokią nors istorinę asmenybę, bet vėliau šios minties atsisakėme. Tuomet iškilo sovietinio palikimo tema – labai įdomi ir aktuali tiek man, tiek Viktorui ir Danilui. Iki pirmojo susitikimo trejetą mėnesių susirašinėjome, gryninome problematiką.

Viktoras Rubanas, Monika Jašinskaite, Danilas Belkinas

Didelį įspūdį paliko Viktoro Rubano darbo metodai: jau pradžioje buvo sudarytas šokėjų atrankų ir kitų darbo etapų tvarkaraštis, suskaičiuotas biudžetas, padalytos atsakomybės. Pinigai, beje, kol kas „suneštiniai“. Prieš atrankas apsibrėžėme šokėjų vertinimo kriterijus – keturiolika punktų, kurie svarbūs formuojant komandą. Svarbu ne tik ir ne tiek fizinės galimybės, kūno parengimas, kiek žmogaus sugebėjimas diskutuoti, prisidėti prie spektaklio idėjos, įsitraukti į projektą kaip kūrėjui, atsinešti savo medžiagos. Daugumą atrankų dalyvių labiau domino galimybė dirbti su šia kūrybine grupe negu spektaklio problematika, bet pavyko rasti penkis žmones, kurie atėjo iš įvairių kontekstų, turi labai skirtingų profesinių ir asmeninių patirčių, bet jiems artima tema. Jauniausi projekto dalyviai – fizinio teatro aktoriai, taip pat turime šiuolaikinio šokio atlikėjų, mokytojų, kūno rengybos profesionalų.

Žodžiu, viską darome taip, kaip, mūsų nuomone, yra teisinga. Tiek aš, tiek Viktoras spėjame, kad tai būtų sudėtinga grynai lietuviškame ar ukrainietiška kontekste. Man įdomiausia, kad mes su ukrainiečiais esame fantastiškai panašūs! Smagu dirbti, nes visi keliame labai daug klausimų net ir ten, kur jų tarsi neturėtų kilti. Randame atsakymus ir einame toliau.

V. R.: Iš tiesų buvo nepaprastai įdomu išsiaiškinti, kiek tarp mūsų yra bendra, kiek įvairių ryšių ir „mazgų“, siejančių tokių lyg ir skirtingų šalių patirtis. Šis bendrumas padėjo išgryninti temą,

atrasti globalių jos aspektų, kurie posovietinę problematiką paverčia pototalitarine.

Viktorai, ar anksčiau teko dirbti su dramaturgu kuriant šokio spektaklį?

V. R.: Kai studijavau Monpeljė choreografinio tyrimo ir atlikimo magistratūroje, teko trumpai padirbėti su teoretike ir dramaturge

elementai turi būti atskleisti arba paslėpti, kad išryškėtų jo idėja. Dramaturgas turi padaryti spektaklį suprantamą žiūrovui. Tam reikalingas ir tam tikras darbas su atlikėjais, kad jie perteiktų tinkamus akcentus. Dramaturgas turi prižiūrėti „trikampį“ tarp spektaklio, atlikėjo ir žiūrovo, nagrinėti ryšius, jų kaitą. Jeigu iškart būtų žinomas kūrybinio proceso rezultatas, jį būtų galima labai greitai pasiekti. Tačiau kūrėjai ir atlikėjai rezultatą lipdo po truputį, eina link jo per repeticijas. Aš, kaip dramaturgė, turiu susirinkti visas procese kylančias idėjas ir pasistengti, kad finale jos kuo geriau matytųsi spektaklyje.

Kokiamė dabar esate spektaklio kūrimo etape?

M. J.: Nuo pat pradžių apsisprendėme, kad nenorime daryti šou, kad tai bus ritualas – galbūt padirbtas, šarlataniškas, sužaistas. Šiuo metu kuriame medžiagą ritualo elementams. Dirbame su šokėjų vidinėmis būsenomis, fizine jų išraiška. Liepos pabaigoje vyksiu į rezidenciją Kijeve, dirbsime su videoprojekcijomis ir garsu, matysime, kokią jie daro įtaką atlikėjams.

Kalbant apie spektaklio ateitį, tikimės, kad šis spektaklis bus labai aktualus ne tik posovietinėse šalyse, bet ir kitur – problematika išties universal. Kai proceso pradžioje ėmėme nagrinėti mums

kurie neturi nieko bendra su šiuolaikiniu menu. Kita vertus, yra nemažai dinamiško, gyvo jaunimo, kurie turėtų ką pasiūlyti, bet nėra jokios jiems pasiekiamos ir prieinamos infrastruktūros. Dėl to jie neturi galimybių susitikti su publika ir ugdyti savo gebėjimus. Gaila, bet daugelis jų pasiduoda ir eina uždarbiauti į kruizinius laivus, palieka šalį ir niekada negrįžta arba imasi komercinės veiklos ir iš jos mėgina finansuoti savo meninius sumanymus. Kalbant apie spektaklius, mažai jų turi išvystytą temą. Puikiai suprantu kodėl. Norint sukurti gerai apmąstytą, surepetuotą, apibrėžtą, pristatytą, prodiusuotą ir išviešintą spektaklį, reikia laiko, erdvės, bent minimalių sąlygų ir, be abejo, pinigų. Mes mėgstame savo darbą, bet tenka apmokėti ir sąskaitas. Negalėčiau pašokti savo buto savininkui ir taip susimokėti už elektrą. Būtų visai įdomi meninė provokacija, bet nemanau, kad ji pavyktų daugiau negu vieną kartą. Šiam spektakliui skyriau visas savo santaupas ir esame labai dėkingi Lietuvos kultūros ministerijai ir Lietuvos kultūros institutui, kad jie padengia kelionių išlaidas. Likusiam biudžetui surinkti pirmą kartą Ukrainoje panaudosime „crowdfunding“ kampaniją šokio spektakliui.

Grįžtant prie „#letmepleaseyou“ vietos kontekste, nesakyčiau, kad spektaklis bus kažkoks

Spektaklio repeticija

įdomias temas, kaip vieną iš sovietinio paveldo apraiškų visuomenėje išskyrėme norą įtikti, visų savo asmenybės resursų panaudojimą siekiant patenkinti tuos, kurie turi galią. Taip atsirado pavadinimas „#letmepleaseyou“ – leisk man tave patenkinti.

Kaip, jūsų nuomone, šis spektaklis atrodys Ukrainos šiuolaikinio šokio scenos kontekste? Ar tai bus išskirtinis projektas?

V. R.: Nepasakyčiau, kad šiuolaikinį šokį Ukrainoje galime vadinti „scena“. Veikiausiai pavieniai menininkai ir jų veikla. Čia vyksta daug komercinių, pramoginių renginių,

Kainos be emocijų

Pasivaikščiojus po mugę „Art Vilnius ’16“

AGNĖ NARUŠYTĖ

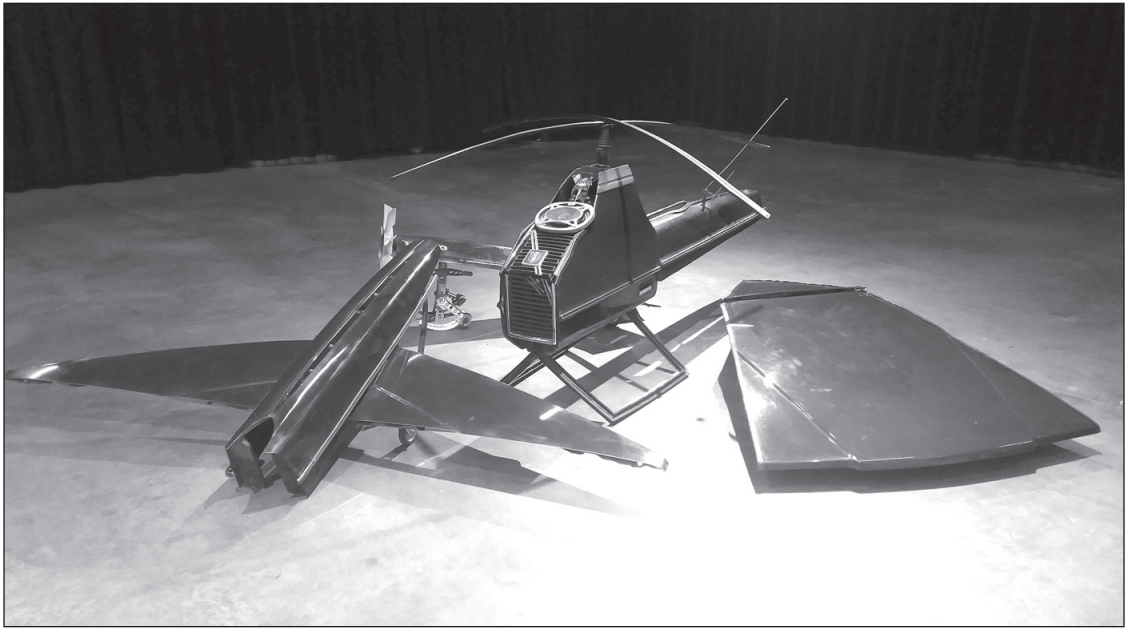
Šiuose puslapiuose retai kalbame apie meno rinką, kūrinių kainas ir kūrėjų kelius norint „ten“ patekti. Priežastis – įdomiau mąstyti apie kūrinių reikšmes, jų patirtis, tai, dėl ko jie mylimi, perkami ir kolekcionuojami. Perkami ne vien dėl to – pataisysite. Tiesa, kai kam menas yra tiesiog investicija. Pinigai. Čia ir prasideda spėliojimai: kurie kūriniai nuvertės, kurių vertė išaugs? Prireikia ekspertų, kuriuos paprastai visi pamiršta...

Kaip tik ten kreipė mintis mugė „Art Vilnius ’16“, aną savaitę geltonais plakatais raginusi iš senamiesčio urvelių keliauti į menui svetimą vietą – „Litexpo“ parodų centrą. Mugė vyksta jau 7-ąjį kartą, taigi turi istoriją – galima vertinti. Nesu tokių renginių nei mėgėja, nei specialistė, galiu tiktai palyginti su knygų mugė. Akivaizdžiausiai dvi mugės skiriasi publikos kiekiu – meno nenaudai. Todėl ir prekyba meno mugėje ne tokia intensyvi, nors pinigų sumos – gerokai didesnės, ir tai patvirtina faktą, kad meno pirkimas išlieka privilegijuotųjų reikalu, kitaip nei knygų. Toliau – renginių ir diskurso skirtumai: diskusijos, seminarai, pristatymai, performansai meno mugėje teuzpildo vienintelę salę ir standus, o knygų mugės renginiai teka keliais paraleliniais srautais visuose parodų rūmuose, kartais net įsibraudami į administracines patalpas, ir publika mėgina aplėkti viską vienu metu nenustygdama vienoje vietoje. Bet šįkart meno mugėje buvo ir naujovė – edukacinė programa „Tarp kūrėjų“, leidusi žiūrovams pasitikrinti dailės istorijos žinias protmūšyje, išmėginti kūrybines galias dizaino, grafikos, knygrišystės, akademinio piešimo, akvarelės, mozaikos, architektūros, net sapnų gaudyklių dirbtuvėse. Ir dar: meno mugės diskusijose aptarinėjami meno rinkos klausimai, kurie knygų mugėje tėra nepastebimas fragmentas. Tose diskusijose teko pabuvoti ir man – vienoje, apie Vidurio Europos meno rinką, dalyvavau, kitos – apie meno kūrinių kainas – klausiausi. Net ir per daug nesidomint, rinkos terminai braunasi į galvą, jos mechanizmas aiškėja.

Kalbantis su šiųmetės mugės svečiais lenkais labiausiai nustebino tai, kad jie irgi skundžiasi meno rinkos menkumu jų šalyje. Anksčiau galvojau: kas jau kas, o Lenkija tikrai turi pakankamai gyventojų, kad menininkai rastų kam parduoti kūrinius. Pasirodo, ne – ir juos kamuoja sovietinės praeities paveldas: meno pirkimo tradicijų nebuvimas, jo nesupratimas, nepriklausomų

kritikų stoka, menka vidurinio sluoksnio perkamoji galia, muziejams neskiriamos lėšos kūrinių įsigijimui. Lenkijoje, kaip ir Lietuvoje, kūrinių kainas diktuoja keli stambūs kolekcionieriai. Ir vos tik meno neišmanantys naujokai pamėgina kolekcionuoti, kyla banalaus, manieringo meno pirkimo bangos. Besiruošdama diskusijai radau Meno rinkos agentūros pateiktą trumpalaikio populiarumo Lietuvoje receptą: reikia trupučio misticismo, erotikos, kūrinys turi būti figūratyvus, fonas – plokščias ir dekoratyvus, figūros – fantasmagoriškos, spalvos ryškios ir saldžios (geriausiai – šiltos, auksinės), tapyba – tvarkinga ir plonasluoksnė. Lenkai čia atpažino ir jų šalyje vyraujančią skonį. O patyrę kolekcionieriai abiejose šalyse dairosi kuo senesnio, reto arba tarptautinę reputaciją įgijusio meno. Laimė, dabarties menininkams kelius į pasaulio rinką mėgina praskinti gerą nuojautą turintys galerininkai, pavyzdžiui, Arvydas Žalpytis, taip pat dalyvavęs diskusijoje.

Taigi Vidurio Europos rinkai formotis sunku ir tai žino visi, todėl klausytojų buvo mažai. Kur kas daugiau jų atėjo į žaismingą menotyrininkų pokalbį apie kūrinių kainas. Publika net galėjo išmėginti Rasos Andriušytės-Žukienės išvestą kainos nustatymo formulę, kurioje skaičiuojama tik tai, ką galima įvertinti be emocijų pagal griežtus kriterijus. Vertinama štai kas: kūrinio bazinė vertė arba savikaina (medžiagos, sugaištas laikas...), autoriaus statusas, data (kuo senesnė, tuo geriau), unikalumas (kuo mažesnis tiražas, tuo kūrinys brangesnis), istoriškumas ir meniškumas (kultūrinė kūrinio vertė) ir būklė (suirę, aptrinti, priterlioti kūriniai kainuos mažiau). Kiekvienoje sąvokoje slypi daug probleminių klausimų, kuriuos čia aiškintis nėra vietos, bet viską įvertinus skaičiais

Zuzanna Janin, „VOLVO 240 (transformuotas į 4 dronus)“. 2014 m.

reikia savikainą padauginti iš specialiųjų kriterijų ir padalinti iš būklės (formulė: $B_v \times (K_I + K_{II} + K_{III} + K_{IV}) : B$) – gaunamas objektyvus pinigų kiekis, kuriuo jau galima atsverti kūrinio poveikį. Bet norint nustatyti simbolinį menininko kapitalą prireiks eksperto. Menotyrininko diplomo neturintis verslininkas gal ir gali, paskaitęs menininko gyvenimo aprašymą bei pasitikrinęs tarptautinius reitingus, suprasti jo statusą meno pasaulyje, bet jis sunkiai įsivaizduos kūrinio reikšmę meno istorijos procese, jo unikalumo koeficientą, neatskurs kopijos nuo originalo. Tai patvirtino ir kiti diskusijos dalyviai – Ernestas Parulskis ir Ieva Meilutė-Svinkūnienė, svarstę fotografijos, kuri gali būti atspausdinta įvairiais tiražais ir įvairiu metu, pirkimo ir vertės peripetijas.

Štai čia ir iškyla kultūrinės spaudos klausimas. Visi meno rinkos ekspertai pabrėžia nepriklausomos kritikos svarbą formuojant menininkės ir jos kūrinių reputaciją (užteks kalbėti vien apie menininkus – kaip matysime, dauguma mugės

žiuri įvertintų kūrėjų yra moterys). Žinoma, čia turima omenyje profesionali kritika, o ne visažinių žurnalistų pateikta sensacinė informacija, dažniausiai perdirbta iš pranešimų spaudai ar interviu. Nežinau, kaip Lenkijoje, bet Lietuvoje nepriklausomai kritikai sunku egzistuoti ne todėl, kad menotyrininkai būtų korumpuoti, o todėl, kad dėl mūsų kultūros politikos negalima net svajoti pragyventi iš kritikos, tad dažniausiai tenka įsidarbinti meno institucijose – tuomet kritikų sprendimai tampa šališki. Kita vertus, dauguma kultūros periodinių leidinių irgi, kad išgyventų, susisieja su institucijomis ar profesinėmis sąjungomis – ir neišvengiamai joms atstovauja atitinkamai formuodami turinį. Taigi, jei taikysime Parulskio formulę, kad kūrinio vertę lemia trijų stūmukų buvimas – kažkam norisi jį parduoti, kažkam pirkti, kažkam apie jį rašyti, – teks atsižvelgti į tai, kad „norėjimą rašyti“ nebūtinai skatina kūrinio vertė. Norint susiorientuoti kritikos diskurse, vėl prireiks eksperto menotyrininko,

kad atskirtų nuoširdžias pagyras nuo prievartinių...

Na štai, užsiplepėjus apie rinką, beveik neliko vietos menui – prie jo sugrįžti netgi kažkaip sunku. Pirmiausia gal todėl, kad mugė nėra normali paroda – kuratoriaus ar menininko sukurta visuma. Čia tenka persijunginėti tarp visiškai skirtingo medžiagiškumo, konceptualumo, skonio kūrinių, kartais kažko nepastebint, kartais pastebint tai, kas pateikta efektingiau. Orientuotis padeda žiuri, išskirianti geriausius menininkus ir galerijas. Šiemet žiuri sudarė trys vyrai: menotyrininkai Ernestas Parulskis ir Virginijus Kinčinitis bei menininkas Julijonas Urbonas. Peržiūrėjusi išrinktųjų sąrašą, pastebėjau prielankumą išradintiems inžinieriams sprendimams ir moterims. Geriausia jaunąja menininke tapusi Beatričė Mockevičiūtė VDA galerijos „5 malūnai“ plotelyje ant grindų paliko tik metalinių vamzdelių krūvelę ir pakabino organinio stiklo lakštą, kuris sukiodamasis ant sienų eksponavo judančius atšvaitus, „susikalbėjusius“ su Gintauto Trimako fotoabstrakcijomis. Jei ne komisijos įžvalgumas, turbūt vargiai kas nors pasilenktų pakelti tą kasdienybės šiukšlių ir žvilgtelėti vidun, pasukti aplinkui vaikstančių žmonių veidų, drabužių spalvų kaleidoskopą. O koks nors neišmanėlis dar pakomentuotų, kad ir pats tokių vamzdžių turįs, ir dar geresnių – na, kaip visada...

Geriausią galeriją „Nulinis laipsnis“ praėjau pati, nes lyg kokia pirkėja dairiausi meno kūrinių, o čia svarbiausia – pati architektūra, juodais lakštais dengtos erdvės blizgesys, kurį tik pabrėžia minimalistinės Sauliaus Slavinsko fotografijos. Visose – riba tarp nieko ir nieko, išgauta to paties atspindžiu – daugelio fotografų išbandytas triukas, tad

Severija Inčirauskaitė-Kriaunevičienė, „(Nu)žudyti dėl taikos“ / „Kill(ed) for Peace“. 2016 m.

A. NARUŠYTĖS NUOTRAUKOS

NUKELTA Į 7 PSL.

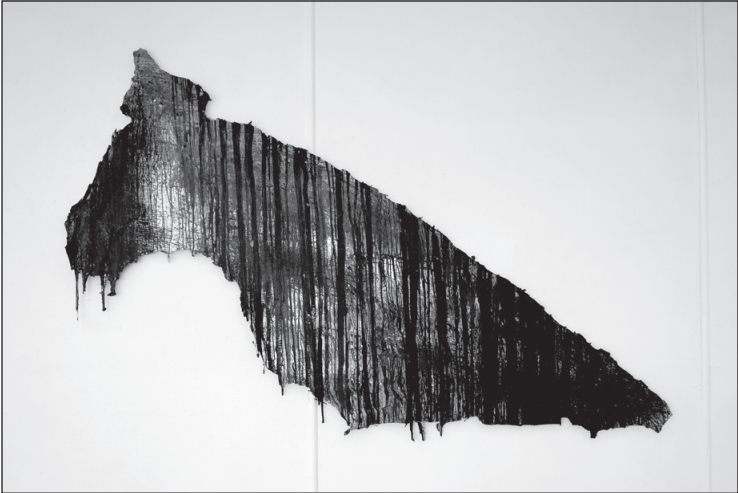
Dangus drumzlinoje akyje

Romualdo Balinsko paroda „Balos“ Dailininkų sąjungos galerijoje

KRISTINA STANČIENĖ

Romualdo Balinsko tapyba, matyta iki šiolei, man visada atrodė kiek dvilypė – ji ir labai vientisa, atpažįstama, ir kaskart vis kitokia. Jos motyvai dažniausiai balansuoja tarp krikščioniškų vaizdinių, jau trijų egzistencinių pasakojimų, metaforiškų scenų. Tačiau įdomu, kad šis menininkas, nuo seno išpažįsiantis ekspresyvią tapybą, ją geba įtaigiai sukoncentruoti, su didžiule jėga ištėkšti, įrėžti ir mažyčiame atviruko dydžio paveikslėlyje (tokių Balinsko paveikslų matėme, pavyzdžiui, Evaldo Stankevičiaus kuruotoje 14-oje Vilniaus tapybos trienalėje, 2010 m. surengtoje Šiuolaikinio meno centre), ir didesnėje įprasto formato drobėje (kokiam nors kvadrato ar stačiakampyje), ir ant banaliausios buitinės medžiagos, be aiškios formos ir ribų... Tokia yra pastaraisiais metais sukurta tapinių ant celofano plėvės serija „Balos“, šiuo metu eksponuojama Dailininkų sąjungos galerijoje.

Stebint šią parodą, nuolat „ištinka“ kokios nors konotacijos – kažkas su kažkuo jungiasi, siejasi, antrina, paaiškina... Pirmiausia – tai parodos pavadinimo ir autoriaus pavardės žaismė (nežinia, atsitiktinė ar ne): Balinskas – bala... Lyg autorius save kildintų „iš balos“ arba primintų mums tautosakoje nuo seno vartotas metaforas. Be to, parodoje bala – tai ne tik kažkoks stovinčio vandens telkinys, atsitiktinai kažkur kadaise susiformavęs. Tai ir fizinis menamo ar realaus įvykio dokumentas, ir purvina, drumzlina akis, atspindinti dievišką dangų... Pagaliau ir kalbant apie tapybą „formaliai“ – tai celofano draiskanos, kartais – taisyklingesnių apybraižų, kartais – apgraužtos, tarsi pasidavusios varvančio dažo tekėjimo kryptiai, žavinčios savo

Romualdas Balinskas, „Mazirbės kanalas. Latvija“. 2015 m.

išsilydusiomis formomis, potėpių energija, jautriu, įtaigiu „spalvynu“ – čia ir rūdžių geltonumo celofano gabalai, ir kone angeliškai baltos dėmės, ir dangiškai mėlynos, achromatinės juodai baltos, pilkšvos... Padžiautos it šlapi skudurai, Balinsko balos atrodo nuvarvėjusios, atidengusios savo trapų peršviečiamą celofaninį kūną.

Beje, savo naujausią parodą menininkas paleido į pasaulį su labai gražiu lydinčiu tekstu, kuriame balos „filosofija“ įgauna kone transcendentinę prasmę. Kartu čia pabrėžiama, kad šis motyvas labai demokratiškas ir paprastas... Kaip sako pats Balinskas, tai tik dažų plėvė, tik dažai be drobės, porėmio, rėmo. Balos nuolankios: jas galima suvynioti, sulankstyti, permesti kaip skalbinius per virvę, prikalti ar priklijuoti prie sienos, patiesti ant grindų. Jos kantrios, lanksčios ir ištvermingos, nepasiduoda laikui ir neišdžiūva. Jos užima mažai vietos, galima jas susukti ir padėti į lentyną iki kito karto. Į atminties lentyną.

Parodoje žiūrovui nuolat sufleruoja ne tik šis tekstas, kūrinių pavadinimai (dauguma jų nurodo

konkretų laiką ir erdvę), bet ir tarsi atsitiktinai ekspozicijoje pabirusios nespaltotos fotografijos. Iš pradžių atrodė, kad jos – ne visai reikalingas vaizdinis balastas, gal kartais pernelyg prikišamai paaiškinantis tapybos darbus. Bet netrukus supratau, kad tai irgi konotacijos... Juk parodos eksponatai – aistringai „tapybiški“, abstrakčiojo ekspresionizmo kryptčiai atliepiantys objektai, kartu nestokojantys ir tam tikro dekoratyvumo, teatrališkumo, instaliatyvumo, nes yra „iškirpti“ iš peizažo,

Romualdo Balinsko fotografija

autentiškos aplinkos ir perkelti į sterilią galerijos erdvę. Kitaip – tai tarsi kokia gipso formoje sustingusi ir vėliau iš jos išimta atlieja, vanduo, susitelkęs griovyje, kanale, ant metalinio paviršiaus, grunto įduboje, autoriaus valia skystai amorfiškai substancijai suteikiant stabilią formą. O fotografijose tarsi „atsitiktinai“ pagauti kadrai su nueinančių žmonių figūromis, įgraužomis žemėje ar grunte, kuriose kaupiasi nešvarus vanduo, suteikia eksponuojamiems darbams konkretumo, realumo pojūtį, nes pačiam menininkui jis yra labai svarbus – balos yra „tikros“, jos kadaise iš tiesų buvo ar tebėra. Kartais, gretindamas didžiulį balos „paveikslą“ su mažyte nuotrauka, matai, kaip didelis tapinys gimė iš mažyčio tikrovės atsitikimo – pavyzdžiui, ant kažkokio bevardžio grindinio boluojantis dubuo ar (?) statybininko šalmas, kupinas nelabai švaraus, bet puikiai atspindžius „gaudančio“ vandens...

Kaip kadaise rašė Jurgita Luda-vičienė, visi lietuviai yra ekspresionistai, tai tiesa, žinoma nuo „Ars“ laikų. Jei ieškotume tikslesnio Balinsko tapybos apibūdinimo ar jai labiausiai tinkančios „draugijos“, ko gero, šiuo ciklu ji galėtų šlietis prie

jau gerokai išsikvėpusios ir muziejiniu reiškiniu tampančios „Angies“. Kartu autorius lieka ištikimas savo pasaulėžiūrai, kurią aiškiai žymi krikščioniškos vertybės. Purvyne atrandi tyrumą, arba – jį patiri tik dėl grožio ir bjaurumo kontrasto... Murzinoje balos akyje regime atspindintą kažką aukšto ir didingo, taigi galbūt – ramybę ir išganyką... Vadinas, čia atrandame dar vieną konotaciją – laikinumo ir amžinybės, gėrio ir blogio. Sakysite, tokia interpretacija per daug banali, sentimentali, literatūriška? Tačiau juk visokie dvilypumai, poreikis apsispręsti ištinka mus nuolatos. Stovintis vanduo, „rodantis“ kažką tolimo ar net didingo, vėlgi – konotacija su kasdieniu kiekvieno gyvenimu, sąsaja tarp „banaliosios“ būties ir transcendencijos.

Balinsko paroda nuskamba ir tarsi švelnus, tylus *memento mori*, nes bala – labai asociatyvi metafora, turinti ir chtonišką, neigiamą prasmę (tautosakoje – velnių gužynė, vieta, kur gimsta ir tarpsta blogis). Ji gali būti suvokiama ir kaip vartai, skylė į aną pasaulį. Kaip yra sakęs kunigas Vaclovas Aliulis, protinga yra atsistoti prie kapo, pamąstyti ir pajusti gyvenimo rimtį, nes juk kapinėse ir medžio šakų lingavimas, ir vėjelio dvelksmas kuria ramybės nuojautą. Raibuliai, atspindžiai balos paviršiuje taip pat turi ir šį „šalutinį“ poveikį. Kaip Josepha Beuyso taukai ar tvarsčiai, šiaip jau – abjektiškos medžiagos, paradoksaliai virstančios relikvijomis, ode dvasingumui, atjautai, žmogiškumui, taip ir Balinsko balos turi gydomųjų savybių ir pačios prašosi „gydomos“...

Paroda veikia iki birželio 22 d.

Dailininkų sąjungos galerija (Vokiečių g. 2, Vilnius)

Dirba pirmadieniais–penktadieniais 10–18 val., šeštadieniais 10–16 val.

ATKELTA IŠ 6 PSL.

nepatraukęs mano dėmesio. O štai įvertintas menininkes sunku praeiti. Nuo lenkės Zuzannos Janin dronais virstančio išardyto „Volvo“ (galerija „lokal_30“) tėvai negalėjo atitraukti vaikų, norinčių bent jau paliesti iš durelių padarytus sparnus, jei ne įlįsti vidun ir iškristi. Severijos Inčirauskaitės-Kriaunevičienės surinkti įvairių šalių kareiviški šalmai, išsiuvinėti gėlėmis ir erškėčių vainikais (galerija „Artifex“), matyt, visus patraukė taiklia metafora, vis dėlto paliekančia laisvę žiūrovui pačiam išsiaiškinti jos ištarmę visais kanalais brukamos karo propagandos laikais. Prasmingas ir pačios menininkės komentaras, esą kai kurių šalių šalmus buvo lengviau pradurti siuvinėjant – taip galima

nustatyti tikrojo, ne deklaruojamo rūpesčio pasiaukojančiais „už tėvynę“ jaunuoliais laipsnį.

Galerijų gerumas iš tiesų priklauso nuo jų pristatomų menininkų, tad visos čia jau paminėtosios šventė – ne menkiausiai nei baltarusių „š“ šiuolaikinio meno galerija“, pelniusi apdovanojimą antrą kartą. Šįkart čia pamatėme mūsų fotografams pažįstamą Igorį Savčenką, žaidžiantį sovietinių daugiabučių netiksliais pakartojimais, kurių pritemdyta stilistika primena Algirdo Šeškaus atskleistą kasdienybės unikalumą. Ši neišsamiama tema mugės margumyne išsiskyrė savo atsainia pilkuma. Ją tarsi mėgino perrėkti, bet iš tiesų sustiprino šalia eksponuojami kitų menininkų – Vladimiro Hramovičiaus, Sergejaus Kirjušenko, Aleksejaus Lunevo, Sergejaus

Šabohino ir „The Family Project“ – žaidimai su architektūra ir sovietine propaganda, artimi ir mūsų ginčams dėl skulptūrų bei pastatų.

Tačiau šį žiuri sudarytą sąrašą norisi papildyti savuoju (sutrumpintu). Įspūdinga buvo Lenkijos meno panorama (kuratorė Raminta Jurėnaitė), o ypač – MOCĄK (Krokuvos šiuolaikinio meno muziejaus) kolekcija, kurios akcentas – socialiai angažuotas menas. Įsiminė Kateřinos Šedos terapinis kūrinys – ji paskatino savo močiutę vaduotis iš depresijos piešiant mirusio vyro darbo instrumentus, kurių funkcijos ji turbūt nesuprato, tad pavertė beveik personažais. Pralinksmino Kwie Kulik dueto fotografijos, liudijančios, ką galima nuveikti su reklamos rekvizitu – išdidinta tūta, buityje tapusia kulto objektu. O Houdeko Lukášo neva reklaminiai

plakatai sustabdė taikliai parinkta sąmonės infantilėjimo išraiška: čia inscenizuoti kankinimai, imituojantys 1945 m. čekų išlietą neapykantą prieš 30 000 vokiečių civilių, atrodo kaip kadrai iš smagaus animacinio filmuko apie užmirštinius istorinius faktus, kokių mes irgi turime. Visam tam akompanavo du garso kūriniai, truputį pešęsi tarpusavyje. Su paukščiukais susičiulbančiam Vladimiro Tarasovo saksofonininkui atsakinėjo Pauliaus Rainio ir Nikolajaus Kynde'o vertikalų vamzdžių mušamas kleksintis ritmas, nors muzikantė mano sesuo Gabija (beje, vienintelė iš mano pažįstamų turėjusi bilietą į tik Labai Svarbiems Asmenims skirtas zonas) pastebėjo, kad skambesį būtų praturtinę įvairesni vamzdžių tonai.

Na o apie visiems žinomus lietuvių bus dar daug progų parašyti,

tad savo favoritus čia tik išvardysiu: tai sulėtėjimą skleidžianti Marrijos Šnipaitės kompozicija „1 km/h“, gaivališkai ironiška Lino Katino tapyba, mąslios Gintauto Trimako fotografijos, seniai matyta Eglės Rakauskaitės suknelė iš jazminų žiedlapių, Donato Stankevičiaus tamsoje vienišaujantys gyvenimo išbrokuoti vairuotojai, buitį sukeis-tinantys Vitos Opolskytės paveikslai, akies rainelėmis sugautos kūno dalys Birutės Zokaitytės ofortuose, Vytauto Balčyčio fotominiatiūros, stiklinės kraštelio kelias minutes vaikštinėjanti Vladimiro Tarasovo vapsva ir visam pusvalandžiui užbūrusi Rimo Sakalausko technologinė kosmogonija, išplauta laiko srovės. Nežinau, ar šie kūriniai kada nors pateisins investicijas, bet man paprasčiausiai norisi apie juos parašyti – bent tiek.

Rumunų kino panorama ir visa kita

Transilvanijos kino festivalio įspūdžiai

MANTĖ VALIŪNAITĖ

Tarptautinis Transilvanijos kino festivalis, kaip ir galima tikėtis, atveria plačią rumunų kino panoramą. Vienoje ar kitoje konkursinėje programoje dėl solidžių prizų galynėjasi ir trumpo, ir ilgo metražo rumunų filmai. „Rumunų kino dienos“ suteikia galimybę pirmą kartą pamatyti naujausius kūrinius festivalio svečiams ir susipažinti su dar nebaigtais rumunų kino projektais.

Tačiau festivalio programos visuma atrodo daugiau nei eklektiška. Trys programos, pavadintos „3 x 3“, atkreipia dėmesį į tris režisierius: šiemet tai buvo Chantal Akerman, Šarūnas Bartas ir turkas Zeki Demirkubuzas. Trys šalys partnerės: Kroatija, Lietuva ir Libanas. Avangardinio japonų kino kūrėjo, performansų kūrėjo ir poeto Shion Sono filmų retrospektyva. Speciali vengrų diena, specialūs seansai, specialūs renginiai. Na, ir „konceptualiausia“ programa – „#Animal“. Į ją tiesiog sukrito paskutinių metų filmai, kurių centre daugiau ar mažiau atsidūrė – taip, gyvūnai: nuo Laurie Anderson filmo „Šuns širdies“ iki čeko Olmo Omerzu „Filmo apie šeimą“.

Tarptautinėje konkursinėje programoje varžosi pirmi arba antri režisierių ilgametražiai filmai, tačiau atrankos kriterijai tuo ir baigiasi, nes daugiau niekas filmų nesieja. Į šią programą pateko ir žiūroviškas,

paprastas filmas „Atvertos durys“ (rež. Marina Sereskesy), ir „Kino pavasaryje“ rodyti „Tikkun“ (rež. Avishai Sivan) bei „Tanna“ (rež. Bentley Dean, Martin Butler), ir „Scanoramoje“ rodyti „Žvirbliai“ (rež. Rúnar Rúnarsson), net primitivus siaubo filmas „Shelley“ (rež. Ali Abbasi). Žinoma, filmai neturi būti panašūs ir nebūtinai iš konkretaus regiono, tačiau Transilvanijos festivalio konkursinė programa atrodė kaip programos sudarytojų simpatijų popuri.

Pagrindinį konkursinės programos prizą pelnė debutinis rumunų režisieriaus Bogdano Miricos filmas „Šunys“, kurio pasaulinė premjera vyko Kanuose, Ypatingo žvilgsnio“ programoje. Filmas išsiskiria nepriekaištinga aktorių vaidyba ir drąsiu scenarijumi. Nors jį lengvai galima pavadinti vesterniškos nuotaikos detektyvu, režisierius kuria įtampos kupiną neteisingumo, korupcijos Rumunijoje paveikslą. Istorija išties paprasta – paveldėjęs iš senelio didžiulius žemės plotus, jos parduoti atvyksta Romanas (Dragoș Bucur). Netrukus jis supranta, kad neatsitiktinai ši žemė laikyta tuščia. Tuščiuose laukuose įsikūrusioje fermoje veikia mafijos pobūdžio grupuotė. Tai jam padeda suprasti ir nuoširdžiai keliauti savais keliais patariantis vietos policijos viršininkas Hogas (Gheorghe Visu), tiriantis nusikaltimą. Hogą suvaidinęs Gheorghe Visu meistriškai – kūno laikysena, žvilgsniais ir

aštriomis, trumpomis frazėmis – kuria žmogų, visą gyvenimą bandantį susidoroti su neteisybe.

„Šunys“ gali pasirodyti kiek pretenzingas debiutas, tačiau šiurpios detalės pasirodo ne šiaip sau, jos atliepia kruvinų laukinių Vakarų atmosferą. Įpintos į rumunų kontekstą ir aktorių kuriamą įtikinamą filmo realybę, šios detalės tampa kartais juokinga, kartais tiesiog aštria absurdiško žiaurumo išraiška.

Gabrielio Achimo filmas „Paskutinė diena“ stoja į gana gausias juodų rumuniškų komedijų gretas. „Paskutinė diena“ išsiskiria giliu psychologizmu ir klausimu apie dvasingumo vietą šiuolaikiniame pasaulyje. Filmu veikejas Adrianas nutaria tapti vienuoliu, į vienuolyną jį turi palydėti provincijos bendruomenės narys. Tačiau lydėti Adrianą speiguotu keliu nori miestelio meras ir jo gerbėjas policininkas. Kelionė baigiasi mero namuose, kur susidėlioja netikėtasis „paskutinės dienos“ paveikslas. Filmas atsirado iš didelių pastangų ir noro kurti vos už 8 tūkstančius eurų, kuriuos patys filmo kūrėjai investavo į gamybą. Atsiimdamas prizą režisierius džiaugėsi, kad „Paskutinė diena“ beveik ir atspirko, nes filmas gavo 6 tūkstančių eurų prizą už geriausią „Rumunų kino dieną“ pilno metražo filmą.

Komedijų tikrai buvo gausu „Rumunų kino dienomis“ pavadintoje programoje. Viena jų – ir lietuvis Dagnės Vildžiūnaitės prodiusuota

„Šunys“

bei Felikso Abrukausko nufilmuota komedija „Rytų Europos verslas“ („Eastern business“), taikliai žaidžianti Rytų Europos stereotipais ir aktualijomis.

Būtų neteisinga lyginti rumunų ir lietuvių kino kultūrą, tačiau dalyvaujant uždarymo ceremonijoje buvo sunku nepavydulianti rumunų kinui skirto dėmesio. Ceremonija atskleidė, koks ypatingas ryšys sieja kūrėjus ir festivalio organizatorius. Renginyje dalyvavo ir kino aktorė Sophia Loren, ji atsiėmė apdovanojimą už viso gyvenimo nuopelnus. Apdovanojimais buvo pagerbtos ir aktorės Carmen Galin, Lujza Orosz.

Didžiausia festivalio dovana man buvo Cristi Puiu filmo „Sieranevada“ nacionalinė premjera (pasaulinė premjera įvyko pagrindiniame Kanų kino festivalio konkurse). Kamera tik keletą minučių

išsprunka iš buto, į kurį šeima susirinko pagerbti mirusio tėvo. Čia vyksta visas filmo veiksmas. Pirmosios jo scenos iškart padiktuoja kasdienio erzulio ritmą, persmelkiantį kadrus – kamera, žvilgčiodama tai į vyrą, tai į moterį, rodo jų santykių dinamiką. Nors pagrindinė filmo gija – sudėtingi šeimos santykiai, laukiant iškilmingų pietų pradžios režisierius intensyviais dialogais demaskuoja politinį, religinį, moralinį ir emocinį veikėjų infantilumą. „Sieranevada“ atskleidžia kartų konfliktą, vyrų ir moterų prisiimtus ar primesčius vaidmenis bei vertybių ir tradicijų kaitą. Puiū lieka ištikimas realizmui, kaip ir ankstesniuose filmuose „Pono Lazaresku mirtis“ ar „Aurora“, tačiau ir nekartoja savęs. Filme jam dar kartą pavyko užfiksuoti rumunų kasdienybę, giliausią jos esmę, rezonuojančią ir su didžiąja likusios Europos dalimi.

Anonsai

„Kino po žvaigždėmis“ programa

Birželio 16 d. prasidėjęs „Kinas po žvaigždėmis“ žada įvairiaspalvę programą. Į Valdovų rūmų kiemą persikėlęs projektas vasaros sezoną pradės Williamo Wylerio filmu „Atostogos Romoje“ (JAV, 1953), kuriame pagrindinius vaidmenis sukūrė Audrey Hepburn ir Gregory Peckas. Liepos 1 d. vakarą susirinkusių į Blacke'o Edwardso filmo „Pusryčiai pas Tifanį“ (JAV, 1961) seansą taip pat laukia susitikimas su Audrey Hepburn, kuri suvaidino Holę Golaitl Trumano Capote's apsakos ekranizacijoje. Holės prototipas buvo gera rašytojo draugė – Holivudo žvaigždė Marilyn Monroe.

Birželio 17 d. miestą didžiuliu muziejumi po atviru dangumi paversianti „Kultūros naktis“ neapsisėis ir be gero kino – į Valdovų rūmų kiemą užsukusių žiūrovų laukia Lenkų trumpametražių filmų naktis, juos pristato Lenkijos institutas.

„Baltic Pride“ eitynes birželio 18 d. seanse užbaigs Vilniaus LGBT festivalio „Kreivės“ pristatomas filmas

„Karalienė Kristina“ („The Girl King“, Suomija, Prancūzija, Kanada, Vokietija, Švedija, 2015). Tai naujausias garsaus suomių režisieriaus Mikos Kaurismäki filmas, kurio žiūrovų laukia pažintis su išskirtine asmenybe – XVII a. Švediją valdžiusia karaliene, laikoma viena labiausiai išsilavinusių savo epochos moterų, pavertusia šalį intelektualų traukos centru ir skandalingai atsakiusia vedybų.

„Kinas po žvaigždėmis“ žada ir kitų premjerų – Laurent'o Tirard'o filme „Prancūziška porelė“ („Un homme à la hauteur“, Prancūzija,

2016) vaidina populiarius prancūzų aktorius Jeanas Dujardinas, Tomo Tykwerio filme „Holograma karaliui“ („A Hologram for the King“, JAV, 2016) – Tomas Hanksas. Pastarasis filmas nukels į Saudo Arabijos dykumas, kur krizę išgyvenančiam verslininkui užsitęsusi komandiruotė taps savęs atradimo kelione.

Lenkijoje 2016-iejį paskelbti Krzysztofo Kieślowskio metais. Birželio pabaigoje žiūrovams bus parodyta pirmoji režisieriaus trilogijos „Trys spalvos“ dalis – „Trys spalvos. Mėlyna“, kuriame pagrindinį vaidmenį sukūrė Juliette

„Didesni purslai“

Binoche. Trilogijos seansus pristato Prancūzų institutas kartu su Lenkijos institutu.

Liepos 7 d. „Kinas po žvaigždėmis“ kartu su Lenkijos institutu Vilniuje pristatys istorinę dramą „Ivanas“ („Potop Redivivus“, 1974) – „Oskarui“ nominuotą ir naujai restauruotą epinį pasakojimą apie Abiejų Tautų Respublikos 1655 m. karą su Švedija. Istorinį Nobelio premijos laureato Henryko Sienkiewicziaus romaną ekranizavo Jerzy Hoffmannas, pagrindinius vaidmenis sukūrė garsūs ir populiarius lenkų aktoriai Danielis Olbrychskis, Małgorzata Braunek, Tadeuszas Lomnickis, Franciszekas Pieczka.

Taip pat bus proga prisiminti ir mėgstamus filmus. „Mylimiausių“ filmų programoje publiką džiugins šmaikštusis Jaco van Dormaelio „Naujausias testamentas“ (Belgija, Prancūzija, 2015) apie seną bambeklį Dievą, gyvenantį Briuselyje, Philippe'o de Chauverono komedija „(Ne)Tikros prancūziškos vestuvės“ (Prancūzija, 2014) bei Cesco Gay'aus drama „Trumanas“ (Ispanija, Argentina, 2015) – subtilus pasakojimas apie susitaikymą su likimu, vyrišką draugystę ir atsisveikinimo meną.

Birželio pabaigoje bus proga pamatyti italų režisieriaus Luca Guadagnino „Didesnius purslus“ („Bigger Splash“, Italija, Prancūzija, 2015), kurių veiksmas nukels į nedidelę Italijos salą. Čia filmo veikėjų, kuriuos suvaidino Ralphas Fiennesas, Tilda Swinton, Dakota Johnson, Mattias Schoenaerastas, laukia netikėtos atostogos. Japonų režisierės Naomi Kawasi filmas „Kaip žydėjimas vyšnios“ (Japonija, 2015) leis nukeliauti į sakurų žiedais apsiųlusį ir „dorayaki“ blynais kvepiantį Tokiją. Felixo van Groeningeno filmas „Belgica“ (Belgija, Prancūzija, 2015) įtrauks į nesibaigiančių vakarielių sūkurį.

Pačiame vidurvasaryje iš Prancūzijos atskries „Žiemos ekranų“ linkėjimas – šių metų festivalyje atrastos „Smėlio pilys“ („Les châteaux de sable“, 2015) nukels į poetišką Bretanės kraštovaizdį, kurio fone tėvo netekusi, jo namus norinti parduoti fotografė kartu su buvusiu mylimuoju praleis jausmų, prisiminimų ir netikėtumų kupiną savaitgalį.

„Kinas po žvaigždėmis“ žiūrovų lauks visą vasarą nuo birželio 16 d. iki rugpjūčio 26 d. Valdovų rūmų kieme, Katedros a. 4, Vilniuje.

RENGIŲ INF.

Jausmų žemėlapiai

Nauji filmai – „Mustangės“ ir „Trumanas“

GEDIMINAS KUKTA

Čikagos, Glazgo, Melburno, Sevilijos, Stokholmo, Tesalonikų ir Valjadolido kino festivaliuose turkų režisierės Deniz Gamze Ergüven filmas „**Mustangės**“ („Mustang“, Turkija, Prancūzija, Vokietija, 2015) laimėjo žiūrovų simpatijų prizus. Šalia šių apdovanojimų per praėjusius metus ir šių metų pradžią filmas susišlavė dar daugiau nei 20 kino apdovanojimų ir dar tiek pat nominacijų. Tarp jų – ir „Oskaro“. Filmas tapo festivalių favoritu. Jis buvo laukiamas, apie jį kalbėta, auditorija jį puikiai sutiko.

Simpatijų prizus laimintys filmai mane visada verčia svarstyti – kas juose yra tokio, kas jaudina auditoriją? Kas yra tas universalus elementas, su kuriuo tapatinamasi? Apskritai, ar festivalių žiūrimiausiose filmuose įmanoma rasti kokių nors bendrų vardiklių? Manau, taip.

Tokie kūriniai žiūrovams nesiūlo pernelyg daug mąstyti. Už juos tai padaro pats kūrėjas. O žiūrovas dažnai gauna kiek supaprastintą realybės versiją, kurioje jau aiškiai nubrėžtas savotiškas „jausmų žemėlapis“, aiškiai, minučių tikslumu nurodantis, kaip publika turėtų pasijusti vienu ar kitu metu – kur susi- gaudinti, kur nusijuokti, kur piktintis. Tokiame žemėlapyje dažnai aiškiai atskirta, kas yra balta, o kas – juoda.

Rodo TV

Iš nugalėjusio idiotizmo šalies

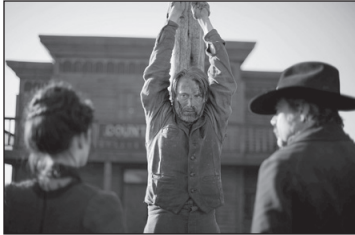
Vaikystėje vasaros prasidėdavo knygų ryšuliu iš miesto bibliotekos. Kasmet keitėsi jo turinys, bet įprotis liko: ir dabar atsibudęs matau knygas, kurias skaitysiu per atostogas. „Jokių filmų, televizoriaus ar kompiuterio – tik knygos“, – sakau sau užmigdamas. Jų autorių ir pavadinimų nesakysiu, nes nenoriu žadinti nesveiko pavydo, juk ko verti net pirmieji trys Karlo Ove’s Knausgärdo „Mano kovos“ tomai. Žinoma, iki atostogų dar liko laiko, tad trumpai apie kelis filmus, kuriuos primins televizijos.

Vienas pirmųjų mano vaikystės stebuklų buvo Jules’is Verne’as. Jo 1874 m. parašytą romaną kitą ketvirtadienį (**23 d. 21.30**) primins **BTV**. Marko Sheppardo „**Paslappingoji sala**“ (2012) pasinaudojo knygos motyvais ir nukels į 1864-uosius, kai JAV vyksta pilietinis karas. Penki karo belaisviai pabėga oro balionu, bet audra nuneša juos tolyn į vandenyną ir išmeta paslaptingos salos pakrantėje. Abejoju, ar šis pasakojimas apie laiko duobėn patekusių žmones skirtas suaugusiems žiūrovams ir jį reikėtų rodyti

Žiūrovui turi būti lengva orientotis, jo neapsunkina kažin kokia „pilka“ spalva.

Tokį žemėlapį siūlo ir „Mustangės“. Nuo pat pirmųjų kadrų su- prantame, kas šiame pasakojime yra *balta*. Tai penkios jaunutės serys. Filmo pradžioje jos dūksta su bendraamžiais berniukais, laksto po paplūdimį palaidais plaukais, brenda į jūrą, taškosi vandeniui ir mėgaujasi saule. Jos laisvos ir nepriklausomos. Visą filmą kamera atidžiai seka jų kūnus, veidus, o mergaičių plaukai, rodos, net apsi- veja objektyvą. Viskas, kas susiję su mergaitėmis, kadre alsuoja gyvybe ir spalvomis – jų kambarys, drabužiai, kalba, elgesys.

Priešingybė mergaitėms – konservatyvūs namiškiai. Jie yra filmo *juoda*. Blogieji. Tramdo mergaites, slopina jų laisvę, verčia būti kuklias, nuolankias ir neišsišokti. Jie ruošia mergaites būti geromis žmonomis. Visomis išgalėmis spraudžia į rėmus, kurie filme prilyginami pilkiems moteriškiems drabužiams. Su tokiais personažais žiūrovas tikrai nesitapatins. Šios galimybės nesuteikia ir režisierė, nes ji namiškius rodo kaip tylią blogą jėgą, kuriai gali jausti tik antipatiją. Kodėl namiškiai taip elgiasi ir kokie jų vidiniai motyvai, – neaiškinama. Tenkinamasi tuo, kad mergaičių šeima – tai lyg visos konserva- tyvios ir dogmatiškos Turkijos

„Išganymas“

vėlų vakarą. Kita vertus, šiuolaiki- nių žmonių intelekto lygis akivaiz- dus kad ir pasiklausius „Auksinio proto“ vedėjų. Todėl nenustebsiu, jei animacinius filmus vaikams te- levizijos pradės rodyti ir po 24 va- landos, nors, man regis, TV3 jau ir dabar elgiasi panašiai.

Lietuvių „komerciniame“ kine paskutiniaisiais metais įsigalėjo filmų kvailiams žanras. Matyt, tai klasi- kinio Holivudo *screwball comedy* modifikacija, pritaikyta specialiai Lietuvos žiūrovams. *Screwball co- medy* – 4-ajame dešimtmetyje su- siformavusi romantinės komedi- jos atmaina, kurioje daug linksmų gegų ir šmaikščių dialogų, netikėtų veiksmo posūkių ir naujas moters tipas – stipri, nepriklausoma. Šiose komedijose netrūko socialinių motyvų: neturtingi veikėjai verti- nami teigiamai, rodant turtuolius ar aukštųjų klasių personažus pa- brėžiamas jų snobizmas ir kaprizai.

Brolių Ethano ir Joelio Coenų „**Perskaityk ir sudegink**“ (**BTV,**

atspindys. To, panašu, užtenka ir režisierėi, ir žiūrovams.

Todėl visą filmą stebint, kaip mergaitės viena po kitos ištekina- mos už vietinių vaikinių (reikia pri- durti – neišvaizdžių, kaipgi kitaip), kaip jų kambario langai užkalami, o į duris įstatomos grotos, lieka tik paprasčiausiai jaudintis – lyg ko- kiame trileryje ar pasakoje, – pa- bėgs seserys iš kalėjimu virtusių namų ar ne? Šiek tiek suspensio, šiek tiek šokiravimo (vienai iš se- serų nusižudžius), ir viskas.

Deniz Gamze Ergüven puikiai manipuliuoja žiūrovu, įstumdama jį į kruopščiai apgalvotą poziciją ir dirbtinai dirgindama jo emocijas. Daugumą, matyt, tai tikrai jaudina, nes iš kino juk visada tikiesi jausmų. Išgyvenimo, po kurio iš salės išeini sukrėstas, tačiau jokių būdu ne pri- verstas mąstyti ar tuo labiau – iš- gyventi nežinomybę: tai kaip ten viskas baigėsi?

„Mustangėse“ viskas baigiasi jei ne gerai, tai bent jau viltingai. Per prievartą neištekintos likusios se- serys pabėga į Stambulą – Turki- jos kontekste visada reiškusį laisvą, nepriklausomą ir kosmopolitišką miestą. Režisierė dar kartą patvir- tino, kokia senamadiška ir konser- vatyvi yra Turkijos provincija. Ta- čiau tą rodė jau *n* pastarųjų metų turkiškų filmų. Ir rodė kur kas ori- ginaliau. Tų filmų režisieriai ne tik teigė, bet ir svarstė, kodėl taip yra,

22 d. 21.30) – postmodernistinė variacija būtent *screwball comedy* tema. Ji prasideda iškart, kai CŽV analitikas (John Malkovich) pakviečiamas pas viršininką ir jam pranešama, kad yra atleidžiamas dėl problemų su alkoholiu. Bedar- bis šnipas nusprendžia pataisyti fi- nansinę padėtį parašęs „demaskuo- jančius memuarus“, bet jo užrašai atsitiktinai patenka į sporto klubo darbuotojų (Bradass Pittas ir Fran- ces McDormand) rankas. Šie nu- sprendžia, kad šantažas padės pra- simanyti pinigų. Coenai palaipsniui travestuoja visus klasikinės kome- dijos momentus – jų filmo stipri ir nepriklausoma moteris yra siaubin- goji McDormand Linda, kuri prisi- kapstys net iki rusų ambasados, kad galėtų pasidaryti plastinę operaciją.

Viena vertus, tai filmas apie nuga- lėjusį idiotizmą. Coenai ne viename filme rodo, kaip Amerika vis labiau tampa savimi patenkintų ir todėl „nepramušamų“ idiotų šalimi, todėl, pavyzdžiui, Donaldso Trumpo per- galė tik patvirtintų šią Coenų kū- riniuose jau seniai nuskambėjusią išvadą. Beje, Trumpas puikiai atro- dytų tarp Coenų filmo personažų – būtų jiems pats tikriausias „savas“. Tačiau galima pasižiūrėti ir į save – ar Coenų slaptųjų tarnybų agentų aistros neprimena STT žaidimų – nuolat žadinamų aistrų ir skandalų,

„Trumanas“

kur viso to priežastys ir kaip jos keičia abiejų pusių – tiek tradi- cijų besilaikančių vyresniųjų, tiek laisvės trokštančių jaunųjų – nuo- taikas ir gyvenimą. Deniz Gamze Ergüven tik dar kartą pailiustravo situaciją ir patvirtino tai, ką vaka- riečiai ir taip žinojo arba įsivaiz- davo apie kasdienybę rytinėje Tur- kijos dalyje.

Puikiai žiūrovų emocijomis ma- nipuliuoja ir kitas Lietuvos ekrana- nuose rodomas filmas – Cesco Gay’aus „**Trumanas**“ („Truman“, Ispanija, Argentina, 2015), šių metų „Kino pavasaryje“ pripažintas žiūri- miausiu festivalio filmu.

Tai istorija apie du geriausius draugus, kurie susitinka po dau- gelio nesimatymo metų. Vienam jų – Chulianui diagnozuota pasku- tinė vėžio stadija. Gydytis jis neke- tina, nes puikiai supranta, kad tai tik laiko švaistymas. Vietoj to per paskutines savo gyvenimo dienas jis atsisveikina su draugais ir pa- žįstamais, aplanko Amsterdame studijuojantį sūnų, atleidžia net tiems, kurie kadaise buvo jo prie- šai, ir ieško naujų namų savo šuniui Trumanui.

kuriuos paskui visose televizijose rimtais veidais svarsto geometrine progresija Lietuvoje besidauginan- tys politologai? Galiu įsivaizduoti net lietuvišką šio filmo perdirbinį, juolab kad pas mus, ypač politikoje, netrūksta užsispyrusių moterų, viską girdinčių ir matančių agentų bei prokurorų, o Vilniaus meras šyp- sosi net žaviau už Pitto personažą.

Franciso Vebero pjesę „Kvailių vakariene“ statė ne vienas Lietu- vos teatras. **TV3 (21 d. 22.30)** pa- rodys amerikietišką Vebero filmo (iš jo ir atsirado pjesė) perdirbinį „**Juokdarių vakarienė**“. Joy’aus Roacho filme firmos tarnauto- jas Timas (Paul Rudd) pirmąkart gauna kvietimą į kvailių vakarienę. Ją kiekvieną mėnesį rengia Timo šefas. Tas, kuris pasirodys su di- džiausiu idiotu, ateityje gali tikėtis paaukštinimo. Timas atsitiktinai susipažins su mokesčių inspekci- jos darbuotoju Bariu (Steve Carrell), kuris laisvalaikiu konstruoja diara- mas iš pelių iškamšų. Bet Timas ne- įsivaizduoja naujojo pažįstamo idi- otizmo potencialo.

Vesternus mėgstu labiau už komedijas, todėl bus proga pri- siminti danų režisieriaus, vieno „Dogmos ’95“ kūrėjų Kristiano Levringo 2014 m. vesterną „**Iš- ganymas**“ (**LNK, 21 d. 22.15**), ku- riame pagrindinį vaidmenį sukūrė

Nekyla abejonių, kad panaši tema spaus žiūrovo ašaras. Tą su- prasdamas, režisierius nesiima dirbtinai jo graudinti, tačiau ir be to gumulas gerklėje garantuotas. Nes tai, apie ką atvirai nekalbama (artėjantis finalinis draugų atsisvei- kinimas), visada nujaučiama, saky- tum, tvyro ore.

Rimta ir elegiška tema filme at- skiesta ironiškais juokeliais ir stoiš- kumu. Visu tuo, kuo panašius kūri- nius skiedžia ir hollywoodiniai filmai apie nepagydomai sergančius per- sonažus. Skirtumas nebent tas, jog Gay’us tai daro neperspausdamas, duodamas ašarų upeliams kart- kartėmis susigerti į popierines no- sinaites. Iki kito ašaringo epizodo. Tačiau vis dėlto „Trumanas“ erzina gyvenimiškų tiesų tiradomis ir nu- spėjamumu (įpusėjus filmui jau žinai, kas taps naujuoju Trumano šeimininku). Bet toks jau yra tas žiūroviškas kinas. Teisingas ir kiek supaprastintas.

Toks kinas jaudintis verčia tik tiek, kiek trunka seansas. Užgesus ekranui, žiūrovas jaučiasi kiek su- krėstas ir neva supratęs tai, ką, pri- pažinkime, ir taip visą laiką žinojo.

Madsas Mikkelsenas. Jis vaidina daną Joną, kuris prieš septyne- rius metus pabėgo nuo karo į JAV ir laukiniuose Vakaruose pagaliau sulaukė seniai nematytų žmonos ir sūnaus. Tačiau susitikimo džiaugs- mas netruks ilgai – artimųjų pa- keleiviai pasirodys visiški niekšai, kurie užmuš Jono sūnų ir išpievar- taus žmoną. Vyruui liks tik kerštas, kurį režisierius pavertė cinišku ir absurdišku reginiu.

Todėl sveikiau ir saugiau bus ne filmai, ne muštynių bei skandalų gaubiamas futbolo čempionatas ir kitokios liaudies šventės, o klasikas Levas Tolstojus: **LNK 19 d. 20.35** rodys trečią BBC serialo „**Karas ir taika**“ seriją. Ta proga viena kito klasiko – Vladimiro Nabokovo ci- tata: „Kai tau per keturiasdešimt ir tu pavargai, ir nieko negali skaityti. Ir kai tu turi patogų gerai apšviestą kambarį, tu iškiši koją iš po antklo- dės, kad truputį atvėstų, nes tikrai žinai, kad vėl paslėpsi ją į šilumą, – tu imi romaną „Karas ir taika“ ir jį atsiverti. Jo niekas niekada negali suprasti nei vaikystėje, nei būdamas jaunas, bet būtent sulaukęs tokio vi- durinio, pavargusio amžiaus tu gal- voji: „Štai ir yra tai.““

Jūsų –
JONAS ŪBIS

Poeto Jovaro namas

Vytauto g. 116

Stilizuota XX a. I pusės erdvė – „Knygynas“ ir atnaujinta poeto Jono Krikščiūno-Jovaro gyvenamoji aplinka (XX a. 6–7 dešimt. interjerai)

Šiaulių universiteto dailės galerija

Vilniaus g. 141

ŠU SHMMF Menų katedros Dailės baka-lauro baigiamųjų darbų paroda

Šiaulių „Aušros“ muziejaus Žaliūkių malūnininko sodyba

Architektų g. 73

Paroda iš „Aušros“ muziejaus rinkinių „Duonos istorija“

PANEVĖŽYS

Dailės galerija

Respublikos g. 3

Nuolatinė ekspozicija „Panevėžio tarp-tautinių keramikos simpoziumų kūrinių rinkinys“

Fotografijos galerija

Vasario 16-osios g. 11

iki 26 d. – Stasio Povilaičio fotografijų paroda „Viena galąstojo diena“

DRUSKININKAI

M.K. Čiurlionio memorialinis muziejus

M.K. Čiurlionio g. 35

iki 21 d. – Albinos Makūnaitės raizinių paroda „Žalčio pasaka“

V.K. Jonyno galerija

M.K. Čiurlionio g. 41

Antano Mončio skulptūrų ir piešinių paroda

PALANGA

Palangos gintaro muziejus

Vytauto g. 17

Grafų Tiškevičių rūmų I aukšto interjerų atnaujintos ekspozicijos

JUODKRANTĖ

Miniatiūrų muziejus

L. Rėzos g. 3

Dovilės Dagienės paroda „Tolimas nepažintas“

PLUNGĖ

Mykolo Oginskio rūmų žirgynas

Parko g. 1

nuo 17 d. – „Plungės fotobienalė 2016“ : Arturo Valiaugos projektas „Japonijos dienos meniu“; Kristinos Sereikaitės personalinė paroda „Stichijos“; paroda „Japoniškas stilius fotografijoje“; paroda „Suasmenintas pasaulis: šiuolaikinė Japonijos fotografija“

TRAKAI

Trakų dominikonų vienuolyno koplyčia

Kęstučio g. 4

Sakralinio meno ekspozicija

Trakų salos pilis

Paroda „Šventasis Jurgis – (ne)užmirštas Lietuvos globėjas“

Užutrakio dvaro sodybos rūmai

Užutrakio g. 17

Paroda „Erdvė ir epocha. Alfredo, Česlovo ir Joanos Vieriųš-Kovalskių tapyba“

Spektakliai

VILNIUS

Nacionalinis operos ir baleto teatras

18 d. 19 val. – „Vilniaus festivalis 2016“. G. Verdi „DON KARLAS“. Muzikos vad. ir dir. – P. Vallet (Prancūzija)

Nacionalinis dramos teatras

Didžioji salė

17 d. 18.30 – Sofoklio, Euripido, Aischilo „OIDIPO MITAS“. Rež. – G. Varnas
23 d. 17 val. – M. Ivaškevičiaus „IŠVARY-MAS“. Rež. – O. Koršunovas

Mažoji salė

18 d. 16 val. – W. Shakespeare'o „TIMONAS“. Rež. – K. Gudmonaitė
19 d. 16 val. – O. Wilde'o „LAIMINGASIS PRINCAS“. Rež. – P. Makauskas
21 d. 19 val. – V.V. Landsbergio „BUNKERIS“. Rež. – V.V. Landsbergis
22 d. 19 val. – I. Bergmano „INTYMŪS PO-KALBIAI“. Rež. – V. Rumšas

Valstybinis jaunimo teatras

19 d. 12 val. – „KAKĖ MAKĖ IR PAVOGTAS LAIKAS“ (pagal L. Žutautės knygą). Insc. aut. ir rež. – V. Kuklytė (Salė 99)

Vilniaus teatras „Lėlė“

Mažoji salė

17 d. 18. 30, 18 d. 12 val. – A. Gustaičio „SILVESTRAS DŪDELĖ“. Rež. ir dail. – R. Driežis
19 d. 12 val. – „PASAKA APIE VĖŽLIUKĄ“ (Ž. Gryvos knygelės motyvais). Inscen. aut., rež. ir dail. – A. Mikutis

„Menų spaustuvė“

17 d. 18 val. – „Kultūros naktis“

KAUNAS

Nacionalinis Kauno dramos teatras

17 d. 18 val. *Rūtos salėje* – S. Oksanen „AP-SIVALYMAS“. Rež. – J. Jurašas
18 d. 18 val. *Didžiojoje scenoje* – PREM-JERA! S. Mrożeko „PETRO OHĖJAUS KAN-KINYSTĖ“. Rež. – D. Rabašauskas, scenogr. – A. Šulcaitė, komp. – J. Jurkūnas. Vaidina M. Urbonas, S. Gaudušytė, D. Švirėnas, R. Idzelytė, A. Eismantas, L. Lukošius, V. Jočys, J. Baranauskas, E. Brazys, L. Vyšniauskas, R. Bartašius

KLAIPĖDA

Klaipėdos valstybinis dramos teatras

18, 19 d. 18.30 *Didžiojoje salėje* – PREM-JERA! S. Mrożeko „PETRO OHĖJAUS KAN-KINYSTĖ“. Rež. – D. Rabašauskas, scenogr. – A. Šulcaitė, komp. – J. Jurkūnas. Vaidina M. Urbonas, S. Gaudušytė, D. Švirėnas, R. Idzelytė, A. Eismantas, L. Lukošius, V. Jočys, J. Baranauskas, E. Brazys, L. Vyšniauskas, R. Bartašius

Koncertai

Lietuvos nacionalinė filharmonija

17 d. 16 val. *Panemunės pilyje* – kamerinės muzikos koncertas. Koncertuoja Čiurlionio kvartetas. Programa „M. K. Oginskis ir jo amžininkai“

18 d. 19 val. *Kauno „Žalgirio“ jachtklube*, 19 d. 19 val. *Alytaus kultūros ir komunikaci-jos centre* – XXI Pažaislio muzikos festivalis. Koncertas „Strausso muzika ant vandens“. Koncertuoja Lietuvos nacionalinis sim-foninis orkestras. Solistai O. Kolobovaitė (sopranas) ir L. Mikalauskas (bosas).

Dir. – J. Domarkas

VILNIUS

Vilniaus festivalis 2016. „Planetų takas. Birželis danguje ir muzikoje“

18 d. 19 val. *Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre* – G. Verdi „Don Karlas“. Muzikos vad. ir dir. – P. Vallet (Prancūzija). Dainuoja A. Abdrazakovas (Rusija), A. Diegelis (JAV), E. Chrebtovas, L. Mika-lauskas, Č. Nausėda, V. Miškūnaitė, E. Šidlauskaitė, G. Gelgotė, I. Tervydytė, V. Bagdonas, Ž. Galinis, A. Malikėnas, D. Staponkus, Š. Šapalas, R. Šveisteris
20 d. 19 val. *Lietuvos nacionalinės fil-harmonijos Didžiojoje salėje* – recitalis

„Dvilypumas“. M. Rubackytė (fortepijonas; Lietuva, Prancūzija, Šveicarija). Koncertą veda G. Griniūtė. Programoje R. Schu-manno, M.K. Čiurlionio kūriniai

Mūza Rubackytė

M. ALEKSOS NUOTR.

21 d. 19 val. „*Compensa“ koncertų salėje* – „Maraca ir jo Lotynų Amerikos džiazo žvaigždžių septetas“. Trumpoji džiazo naktis. O.V. Maraca (fleita, grupės vadovas, aranžuotojas). S. Turre (trombonas, kriauklės), R. Ameen (perkusija), M. Canonge (forte-pijonas), O. Poleo (perkusija), F. Cabrera (kontrabosas), T. Mayeris (saksofonas). Koncertą veda J. Grickevičius

IVSO vasaros festivalis

18 d. 20 val. *Vilniaus paveikslų galerijos kieme* – „Roko baladės V“. P. Meškėla, J. Milius, Č. Gabalis. Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras. Dir. – G. Rinkevičius

Lietuvos muzikų rėmimo fondas

22 d. 18 val. *S. Vainiūno namuose* – Trečia-dienio vakaras Lietuvos muzikų rėmimo fondo S. Vainiūno namų 18-ojo sezono pabaigai. Norvegiškos–lietuviškos muzikos koncertas „Muzikiniai taltai“. Muzikuoja P. Syrrist-Gelgota (altas, vokalas, Norve-gija). Dalyvauja A. Garsonaitė (fortepijo-nas) ir Nacionalinės M.K. Čiurlionio menų mokyklos moksleivė B. Ilčiukaitė (altas)

Šv. Kotrynos bažnyčia

17 d. 20.30 – choras „Bel canto“, solistė L. Dambrauskaitė, pianistas A. Anusauskas, smuikininkas A. Šilalė, elektroninės muzi-kos atlikėjas A. Bulota

Energetikos ir technikos muziejus

17 d. 21 val. – A. Lukoszevieze ir styginių kvartetas „Chordos“: I. Sipaitytė (I smui-kas), V. Paukštienė (II smuikas), R. Bliške-vičius (altas), V. Šiugždinienė (violončelė). Programoje A. Bumšteino, G. Griciūtės, E. Medekšaitės, G. Bryarso ir G. Fitkino kūriniai

Vilniaus dailės akademijos Gotikinė salė

18 d. 19 val. – M. Zurria atliks žinomų Lie-tuvos kompozitorių R. Mažulio, J. Janulytės bei R. Kabelio kūrinius

Vakarai

VILNIUS

Nacionalinė dailės galerija

20 d. 20 val. – Architektūros [pokalbių] fondo pokalbių ciklas „Naujosios architek-tūrinės veiklos“. P. Langas pristatys archi-tektų ir menininkų grupės „Stalker“ veiklą

Valdovų rūmai

17 d. 18–23.55 – „Kultūros naktis 2016“: Skambantys Valdovų rūmai
18 d. 13 val. – edukacinis užsiėmimas „Kaip elgtis atėjus pas valdovą?“. Lietuvos Di-džiosios Kunigaikštystės valdovų valdžios ženklai ir rūmų ceremonialas
19 d. 13 val. – edukacinis užsiėmimas „Sve-čiuose pas Žygimantą Augustą“

Bibliografinės žinios

MENAS. FOTOGRAFIJA

Canones nonnulli / Marco Scacchi ; sudarytojai Marco Bizzarini, Aleksandra Pister ; [jva-dinių straipsnių ir kanonų transkripcijų autoriai Marco Bizzarini, Aleksandra Pister] ; [vertėjai Albina Strunga, Dainius Būrė, Marco Bizzarini]. – Vilnius : Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai, 2016 (Vilnius : Standartų sp.). – 159, [1] p. : faks., nat. + priedas (48 p.). – (Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmų studijos = Studi del Palazzo dei granduchi di Lituania = Studies of the Palace of the Grand Dukes of Lithuania, ISSN 2351-7107 ; t. 23). – Gretut. tekstas liet., angl., it.. – Tiražas 500 egz.. – ISBN 978-609-8061-39-0 (įr.)

G. Trimakas : [fotoalbumas] / [sudarytojai Gytis Skudžinskas, Gintautas Trimakas] ; [teksto dalies sudarytoja Agnė Narušytė] ; [kūrinių ciklų aprašymus parengė Gintautas Trimakas, Rūta Tamulevičiūtė ir Agnė Narušytė] ; [vertėjas Jurij Dobriakov]. – Vilnius : Lietuvos foto-menininkų sąjunga : Lietuvos fotomenininkų sąjungos fotografijos fondas, 2016 (Vilnius : Petro ofsetas). – 223, [1] p. : iliustr., portr.. – Virš. ir nugar. antr.: Gintautas Trimakas. – Gretut. tekstas liet., angl.. – Tiražas 700 egz.. – ISBN 978-9955-438-69-4 (įr.) : [25 Eur]

Kolekcininko užrašai = Collector’s notebook : [fotoalbumas] / Alvydas Lukys ; [sudarytojas Alvydas Lukys] ; [vertėjas Jurij Dobriakov]. – Vilnius : Lietuvos fotomenininkų sąjunga, 2016 (Vilnius : Petro ofsetas). – 119, [1] p. : iliustr.. – Gretut. tekstas liet., angl.. – Tiražas 700 egz.. – ISBN 978-9955-438-68-7 (įr.) : [20 Eur]

Moteris su fotokamera = A woman with a photo camera : [albumas] / Irena Giedraitienė ; [sudarytoja Eglė Deltuvaitė] ; [tekstai: Eglė Deltuvaitė, Virginijus Kinčinitais, Rūta Mėlynė, Tomas Vaiseta] ; [vertėja Olga Lempert]. – Vilnius : Kultūros meniu, 2016 ([Kaunas] : Kopa). – 214, [2] p. : iliustr.. – Gretut. tekstas liet., angl.. – Tiražas 1000 egz.. – ISBN 978-609-8132-01-4 (įr.)

Pokalbiai prie molberto : su menininku Nacionalinės premijos laureatu Antanu Kmie-liausku : apybraiža / Apolinaras Čepulis. – Vilnius : Žuvėdra, 2016 (Vilnius : Ciklonas). – 111, [1] p. : iliustr., faks.. – Tiražas [50] egz.. – ISBN 978-609-8089-76-9 : [6 Eur]

Pokalbiai su Vaclovu Augustinu : dirigento, muzikos pedagogo, kompozitoriaus, Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureato atvertys apie „Jauną muziką“, kompozi-ciją „Antį“ ir daug ką kitą... / Rasa Gelgotienė ; Vilniaus universitetas. – Vilnius : Vilniaus universitetas : Vilniaus universiteto leidykla, 2016 (Vilnius : Petro ofsetas). – 151, [1] p.. – Tiražas 500 egz.. – ISBN 978-609-459-705-3

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS

7 islandų poetai : rinktinė / sudarė ir iš islandų kalbos vertė Jurgita Marija Abraitytė. – Vil-nius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2016 (Vilnius : BALTO print). – 183, [1] p.. – Tira-žas 600 egz.. – ISBN 978-9986-39-887-5

Autoriaus literatūrinės premijos kun. Valerijui Rudzinskui ir kun. Vitui Kaknevičiui : žvilgsnis į jų kūrybą : apybraiža / Leonas Balčiūnas. – Kaunas : [L. Balčiūnas], [2016] (Kau-nas : Spalvų kraitė). – 383, [1] p. : iliustr., portr.. – Tiražas [100] egz.. – ISBN 978-609-408-867-4 (įr.)

Baltos vaivorykštės = White rainbows : eilėraščiai / Lidija Šimkutė ; [dailininkas Viačeslavas Jevdokimovas-Karmalita]. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, [2016] (Vilnius : Petro ofsetas). – 159, [1] p. : iliustr., portr.. – Gretut. tekstas liet., angl.. – Tiražas 400 egz.. – ISBN 978-9986-39-886-8

Fuko švytuoklė : romanas / Umberto Eco ; iš italų kalbos vertė Inga Tuliševskaitė. – Vilnius : Tyto alba, 2016 (Vilnius : BALTO print). – 706, [3] p. : iliustr.. – Tiražas 1500 egz.. – ISBN 978-609-466-168-6 (įr.)

Įsidažiusi moteris : romanas / Françoise Sagan ; iš prancūzų kalbos vertė Akvilė Melkū-naitė. – Vilnius : Tyto alba, 2016 (Vilnius : Standartų sp.). – 494, [2] p.. – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-609-466-164-8 (įr.)

Jos vardas Magija : romanas / Rūta Mataitytė. – Vilnius : Tyto alba, 2016 (Vil-nius : BALTO print). – 252, [2] p.. – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-609-466-166-2 (įr.)

Klasikinės filologijos riteris Leonas Valkūnas : [Vilniaus universiteto docento, literatūros ty-rinėtojo ir vertėjo gyvenimas ir veikla] / Vilniaus universitetas ; [parengė Dalia Dilytė]. – Vil-nius : Vilniaus universitetas : Vilniaus universiteto leidykla, 2016 (Vilnius : Baltijos kopija). – 226, [1] p. : iliustr., faks., portr.. – (Mintis ir atmintis / [Vilniaus universitetas], Filologijos fakultetas). – Tiražas 150 egz.. – ISBN 978-609-459-656-8 (įr.)

Kryptys : [poezija, proza] / Valdas Laučys ; [fotografė Raimonda Laučienė]. – Vilnius : Vil-niaus universitetas : Vilniaus universiteto leidykla, [2015] (Vilnius : Petro ofsetas). – 195, [1] p. : iliustr.. – Tiražas 300 egz.. – ISBN 978-609-459-610-0 (įr.)

Nematomieji : romanas / Katherine Webb ; iš anglų kalbos vertė Virginija Traškevičiūtė. – Vilnius : Tyto alba, 2016 (Vilnius : Standartų sp.). – 486, [2] p.. – Tiražas 2200 egz.. – ISBN 978-609-466-165-5 (įr.)

Re:plikos ; Stebėto jo užrašai : eilėraščiai / Dainius Dirgėla. – Vilnius : Lietuvos rašytojų są-jungos leidykla, 2016 (Vilnius : Petro ofsetas). – 89, 83 p.. – Apverčiamasis leid.. – Tiražas 500 egz.. – ISBN 978-9986-39-885-1

Šešėlis JMM : Maironio gyvenimo meniniai biografiniai etudai / Aldona Ruseckaitė. – Vil-nius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, [2016] (Kaunas : Spindulio sp.). – 290, [1] p.. – Ti-ražas 1500 egz.. – ISBN 978-9986-39-719-9 (įr.)

Šilko rūmai : [Šerlokas Holmsas grįžta] : romanas / Anthony Horowitz ; iš anglų kalbos vertė Rasa Drazdauskienė. – Vilnius : Tyto alba, 2015 (Kaunas : Spindulys). – 332, [2] p.. – Tiražas 2000 egz. (papild.). – ISBN 978-609-466-129-7 (įr.)

PARENGĖ ALDONA BARODICAITĖ. REDAGAVO GRAŽINA KUBILIENĖ. LIETUVOS NAC. M. MAŽVYDO B-KA. BIBLIOGRAFIJOS IR KNYGOTYROS CENTRAS

Savaitės filmai

„Warcraft: pradžia“

Apgaulės meistrai 2 ***

Iliuzionistų grupė, anksčiau apdovanojusi žiūrovus milijonais iš nieko neįtariančių turčių sąskaitų, pateks į problemų sukurį. Jie susidurs su pavojingais priešais. Iliuzionistams teks bėgti nuo FTB ir policijos, patirti žiūrovų neapykantą ir įrodyti, kad yra nekalti. Žinoma, pasitelkus ypatingus savo sugebėjimus. Jono M. Chu sukurta populiarus filmo tęsinyje vaidina Jesse Eisenbergas, Markas Ruffalo, Woody Harrelsonas, Dave'as Franco, Danielis Radcliffe'as, Lizzy Caplan ir Michaelas Caine'as (JAV, 2016). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Aš prieš tave **

Luiza Klark (Enilia Clarke) gyvena nedideliame Anglijos mieste ir ne-
labai žino, kaip gyventi toliau. Ekscentriška mergina bando jėgas įvairiose
srityse, kad padėtų šeimai sudurti galą su galu. Praradusi darbą kavinėje
ji imasi globoti jauną bankininką Vilą (Sam Claflin), kurį prieš dvejus
metus sužalojo motociklininkas. Kadaise energingas Vilas tapo ciniškas
ir nesitiki būti laimingas. Mergina nusprendžia jam įrodyti, kad gali būti
ir kitaip... Thea Sharrock filmas sukurtas pagal romantiškų istorijų specia-
listės Jojo Moeyes romaną, tad intelektualams nesiūlytinas. Pastarieji gali
tik pasišaipyti iš pažodinio filmo pavadinimo vertimo, juk yra skirtumas
tarp to, koks aš buvau prieš sutikdamas tave, to, kad aš stoviu priešais ar
esu nusiteikęs prieš (JAV, 2016). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Aukšta klasė ***

Britų režisieriaus Beno Wheatley'io kūrinys pagal vieno originaliausių XX a. rašytojų J.G. Ballardo romaną vienus žavi, kitiems sukelia pasibjaurėjimą, mat režisierius naudojami daugybę citatų bei aliuizijų, kai kurios filmo scenos primena vaizdo klipus, o kai kurios pabrėžtinai stilizuotos. Tai satyra apie aukštuomenę ir visuomenės pasidalijimą, nukelianti į Margaret Thatcher laikų Angliją. Filmo herojus gydytojas Laingas (Tom Hiddleston) įsikrausto į dangoraižį, kurį suprojektavo paslaptingas Architektas (Jeremy Irons). Turtingesni gyvena aukščiau, mažiau uždirbantys – žemiau. Bet nelygiava vis labiau erzina gyventojus, ima veržtis slopinami instinktai ir geismai. Taip pat vaidina Sienna Miller, Luke'as Evansas, Elizabeth Moss (D. Britanija, Airija, Belgija, 2015). (Vilnius)

Išvairymas 2 **

Dar vienas tęsinys. Šįkart ekstrasensams Loren (Vera Farmiga) ir Edui (Patrick Wilson) teks vykti į šiaurinę Londono dalį padėti vienišai keturių vaikų motinai, kurios namus lanko piktos dvasios (rež. James Wan, JAV, 2016). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Kaip žydėjimas vyšnios ****

Japonų režisierės Naomi Kawase filmas nukels į Tokiją, kur kepyklėlėje dirbuojasi Sentaro (Masatoshi Nagase). Jis pardavinėja japonišką desertą *dorayaki*, kurio svarbi sudėtinė dalis – raudonųjų pupelių padažas. Melancholiškos rutinos paženklinta vyro kasdienybė pasikeičia, kai į darbo skelbimą atsiliepia pagyvenusį Tokue (Kirin Kiki). Moteris turi slapta padažo receptą. Verslas suklesti, o Sentaro ir Tokue atveria vienas kitam širdis ir senas žaizdas (Japonija, Prancūzija, Vokietija, 2015). (Vilnius)

Warcraft: pradžia ^{✱✱}

Dar vieno kompiuterinio žaidimo pagrindu sukurtas filmas pasakoja apie konfliktą išgalvotuose Azeroto ir Draenoro pasauliuose, kai atsibudo nugalėtas ir tūkstantmečius miegojęs blogis. Duncan Joneso (David Bowie sūnus) filme veikia žmonės ir orkai. Pastarųjų grimas ir kitokie atributai tikrai įspūdingi, nors savitu stiliumi pasigirti negali. Teko palaukti tęsinio, kuris jau anonsuojamas, nors abejotina, ar filmo kūrėjai norės rizikuoti. Kol kas orkai sugriaua trapią pasaulio, kuriame taikiai sugyvena žmonės, elfai ir nykštukai, pusiausvyrą. Nesnaudžia ir gausūs magai, kurių kiekvienas turi savo tikslų. Pagrindinius vaidmenis šiame personažų perpildytame filme sukūrė Travisas Fimmelas, Paula Patton, Benas Fosteris, Dominicas Cooperis, Toby Kebbellas (JAV, Kinija, 2016). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

***** – šedevras, ***** – pasižiūrėti būtinyje, **** – geras filmas,
*** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – niekas

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

17–23 d. – O, ne! O, taip! (rež. J. Paulikas) – 11, 12.20, 13.50, 14.40, 16.10, 17, 18.30, 19.30, 20.50, 21.50

Račetas ir Klankas (Honkongas, Kanada, JAV) – 11.20, 15.45

Račetas ir Klankas (3D, Honkongas, Kanada, JAV) – 13.30, 18 val.

Aš prieš tave (JAV) – 11.30, 14, 16.30, 19, 21.40

Išvarymas 2 (JAV) – 12, 15.10, 18.10, 21.10

Apgaulės meistrai 2 (JAV) – 13.50, 16.25, 19, 21.40

Warcraft: pradžia (JAV, Kinija, Kanada) – 11.10, 16, 21.30

Warcraft: pradžia (3D, JAV, Kinija, Kanada) – 13.15, 18.45

Piktieji paukščiai. Filmas (Suomija, JAV) – 11.30, 16, 20.40; Piktieji paukščiai. Filmas (3D, Suomija, JAV) – 13.40, 18.20

Iksmenai: Apokalipsė (3D, JAV) – 20.20

Elfi (Kanada) – 13.20

Vežliukai nindžės: šešėlių ikaitai (JAV) – 15.30

17–23 d. – Alisa Veidrodžio karalystėje (3D, JAV) – 11.10; Alisa Veidrodžio karalystėje (JAV) – 18.10

Vasaros akcija vaikams. Namai (JAV) – 11 val.

Forum Cinemas Akropolis

17–23 d. – O, ne! O, taip! (rež. J. Paulikas) – 10.50, 13.10, 14.50, 17.10, 18.30, 19.30, 20.50, 21.50

Račetas ir Klankas (Honkongas, Kanada, JAV) – 10.40, 13.50, 18 val.; Račetas ir Klankas (3D, Honkongas, Kanada, JAV) – 11.30, 16.10

Piktieji paukščiai. Filmas (Suomija, JAV) – 10.10, 11.10, 13.30, 15.50, 18.10; Piktieji paukščiai. Filmas (3D, Suomija, JAV) – 12.30

Apgaulės meistrai 2 (JAV) – 12.50, 15.15, 17.50, 20.40

Išvarymas 2 (JAV) – 13, 15.25, 18.20, 21.20

Warcraft: pradžia (3D, JAV, Kinija, Kanada) – 13.20, 18.45, 21.30; Warcraft: pradžia (JAV, Kinija, Kanada) – 10.30, 16, 20.20

Aš prieš tave ((JAV) – 16, 18.40, 21.10

Vežliukai nindžės: šešėlių ikaitai (JAV) – 15.20

Alisa Veidrodžio karalystėje (JAV) – 12.40

Iksmenai: Apokalipsė (JAV) – 20.30

Elfi (Kanada) – 11 val.

Vasaros akcija vaikams. Troliai Mumiai Rivjeroje (Prancūzija) – 10.20

Skalvija

Vilniaus LGBT festivalis „Kreivės“
Trumpametražių filmų programos
17 d. – Šeimyninės trumpikės (Švedija, Belgija, Turkija, D. Britanija, Prancūzija) – 21.30
18 d. – Jos trumpikės (D. Britanija, Kanada, Australija, Portugalija, Prancūzija, Vokietija, Kosta Rika) – 20.15
19 d. – Jo trumpikės (Olandija, Danija, Prancūzija, Vokietija, Belgija, Kanada, Dominikos Respublika) – 20.20
20 d. – Sumestos trumpikės (Belgija, D. Britanija, JAV, Prancūzija, Ispanija, Kinija, Italija, Kanada) – 21.15
21 d. – Išaugtos trumpikės (JAV, Norvegija, Prancūzija, Nyderlandai, Austrija) – 20.25
22 d. – Netikėtos trumpikės (Prancūzija, Olandija, JAV, D. Britanija, Vokietija) – 19 val.
Programa „Sankirtos“
18 d. – Merginų gauja (Prancūzija) – 18 val.
21 d. – Paslėpta (Ispanija) – 17 val.

22 d. – Vadink mane Mariana (dok. f., Lenkija) – 17 val.

Programa „Sugyvenimai“

17 d. – Aš ir ji (Italija) – 19.30

19 d. – Vasara (Prancūzija, Belgija) – 18.10

20 d. – Katinas (Austrija) – 18.45

21 d. – Noriu su tavim miegoti (dok. f., Italija) – 18.50

Programa „isgirsti.lt seansai“

17 d. – Mattas Shepardas yra mano draugas (dok. f., JAV, Marokas, Šveicarija) – 17 val. ; 20 d. – 17 val.

18 d. – Mano vaikas kitoks (dok. f., Lenkija) – 16 val.

19 d. – *Specialus seansas*. Niekada nešluostyk ašarų be pirštinių (Švedija) – 15 val.

22 d. – Juoda (Belgija) – 21 val.

23 d. – Hitchcocks / Truffaut (dok. f., Prancūzija, JAV) – 17 val.

23 d. – Šuns širdis (dok. f., JAV) – 19 val.

23 d. – Viskas dėl šou (dok. f., Islandija, D. Britanija) – 21 val.

Pasaka

Vilniaus LGBT festivalis „Krevės“

17 d. – Paslėpta (Ispanija) – 17.30

19 d. – Katinas (Austrija) – 19 val.

20 d. – Vadink mane Mariana (dok. f., Lenkija) – 17 val.

21 d. – Margarita su šiaudeliu (Indija) – 21 val.

22 d. – Vasara (Prancūzija, Belgija) – 19.15

17 d. – O, ne! O, taip! (rež. J. Paulikas) – 19.30;

19, 20 d. – 21.45

17 d. *Valdovų rūmų kieme* – „Kinas po žvaigždėmis“. Lenkų kino mokyklos trumpametražiai – 23.30

18 d. – Račetas ir Klankas (Honkongas, Kanada, JAV) – 16 val.

18 d. – Aš prieš tave (JAV) – 18 val.; 23 d. – 18.30

18 d. – Kaip žydėjimas vyšnios (Japonija, Prancūzija, Vokietija) – 17.30

18 d. *Valdovų rūmų kieme* – „Kinas po žvaigždėmis“. Karalienė Kristina (Suomija, Vokietija, Kanada, Švedija, Prancūzija) – 22.30

19 d. – Praradimas (JAV) – 16.30

19 d. – Metų laikai (dok. f., Prancūzija, Vokietija) – 16 val.; 20 d. – 17.30

19 d. – Meistras ir Tatjana (rež. G. Žickytė) – 18 val.

19 d. – Bambeklis (Suomija) – 19.30; 21 d. – 19.15

19 d. – Aukšta klasė (D. Britanija, Airija, Belgija) – 21.30; 23 d. – 18.15

20 d. – Didesni purslai (Italija, Prancūzija) – 19.15

20 d. – (Ne)Tikros prancūziškos vestuvės (Prancūzija) – 19.30; 21, 22 d. – 19 val.

20 d. – Viena nepatogi akimirka (Prancūzija) – 21.30

21 d. – Mėnulio afera (JAV) – 21.15

22 d. *Valdovų rūmų kieme* – „Kinas po žvaigždėmis“. Naujausias testamentas (Belgija, Prancūzija, Liuksemburgas) – 22.30

23 d. *Valdovų rūmų kieme* – „Kinas po žvaigždėmis“. Prancūziška porelė (Prancūzija) – 22.30

KAUNAS

Forum Cinemas

17, 18 d. – O, ne! O, taip! (rež. J. Paulikas) – 10.50, 13.20, 14.50, 17.10, 18.30, 19.30, 20.50, 21.50, 23.45; 19–23 d. – 10.50, 13.20, 14.50, 17.10, 18.30, 19.30, 20.50, 21.50

17 d. – Račetas ir Klankas (3D-Honkongas, Kanada, JAV) – 10.40, 16.10; 18–23 d. – 11.30, 16.10

17–23 d. – Račetas ir Klankas (Honkongas, Kanada, JAV) – 10.30, 13.50
Piktieji paukščiai. Filmas (Suomija, JAV) – 10.10, 11, 13.10, 15.30, 17.50; Piktieji paukščiai. Filmas (3D, Suomija, JAV) – 12.30
17, 18 d. – Apgaulės meistrai 2 (JAV) – 15.50, 18.25, 21.35, 23.50; 19–23 d. – 15.50, 18.25, 21.35
17, 18 d. – Išvarymas 2 (JAV) – 15.45, 18.40, 21.30, 23.20; 19–23 d. – 15.45, 18.40, 21 val.
17, 18 d. – Aš prieš tave (JAV) – 15.40, 18.10, 20.40, 23.50; 19–23 d. – 15.40, 18.10, 20.40
17, 18 d. – Warcraft: pradžia (JAV, Kinija, Kanada) – 15.35, 21.10, 23.10; 19–23 d. – 15.35, 21.10
17–23 d. – Warcraft: pradžia (3D, JAV, Kinija, Kanada) – 12.50, 18.20
Avelės ir vilkai (Rusija) – 10.20
17, 19, 21, 23 d. – Iksmenai: Apokalipsė (JAV) – 12.35
18, 20, 22 d. – Vėžliukai nindžės: šešėlių įkaitai (JAV) – 12.35
Alisa Veidrodžio karalystėje (JAV) – 13.05
18–23 d. – Monstrų viešbutis 2 (JAV) – 10.40

Romuva

17 d. – Mustangės (Prancūzija, Vokietija, Turkija) – 18 val.; 19 d. – 16 val.; 22 d. – 20 val.
17 d. – Komuna (Danija, Švedija, Olandija) – 20 val.; 19 d. – 18 val.
18 d. – Ševaljė (Graikija) – 14 val.;
21 d. – 20.15
18 d. – Juoda (Belgija) – 16 val.
18 d. – Trumanas (Argentina, Ispanija) – 18 val.
18 d. – Avinai (Islandija) – 20.15
19 d. – Viskas dėl šou (dok. f., Islandija, D. Britanija) – 14.15; 23 d. – 20 val.
21 d. – Jaunystė (Italija, Prancūzija, Šveicarija, D. Britanija) – 18 val.
22 d. – Mylėk mane švelniai (JAV) – 18 val.
23 d. – (Ne)Tikros prancūziškos vestuvės (Prancūzija) – 18 val.

KLAIPĖDA

Forum Cinemas

17, 18 d. – O, ne! O, taip! (rež. J. Paulikas) – 10.20, 12.30, 14.50, 17.10, 18, 19.30, 20.30, 21.50, 23.59; 19–23 d. – 10.20, 12.30, 14.50, 17.10, 18, 19.30, 20.30, 21.50

17, 19, 21, 23 d. – Račetas ir Klankas (Honkongas, Kanada, JAV) – 10.40, 12.50, 17.50; 18, 20, 22 d. – 10.40, 12.50

17–23 d. – Račetas ir Klankas (3D, Honkongas, Kanada, JAV) – 16 val.

17, 19, 21, 23 d. – Piktieji paukščiai. Filmas (Suomija, JAV) – 10.10, 11, 15.40; 18, 20, 22 d. – 10.10, 11, 15.40, 17.50

17–23 d. – Piktieji paukščiai. Filmas (3D, Suomija, JAV) – 13.20

17, 18 d. – Warcraft: pradžia (3D, JAV, Kinija, Kanada) – 13.10, 18.15, 21, 23.50; 19–23 d. – 13.10, 18.15, 21 val.

17–23 d. – Warcraft: pradžia (JAV, Kinija, Kanada) – 10.30, 15.05

17, 18 d. – Išvarymas 2 (JAV) – 15.20, 18.20, 21.20, 23 val.; 19–23 d. – 15.20, 18.20, 21.20

17, 18 d. – Apgaulės meistrai 2 (JAV) – 15.55, 18.30, 21.10, 23.40; 19–23 d. – 15.55, 18.30, 21.10

17, 18 d. – Aš prieš tave (JAV) – 13.20, 20.15, 22.50; 19–23 d. – 13.20, 20.15

17–23 d. – Alisa Veidrodžio karalystėje (JAV) – 12.40

Alvinas ir burundukai: didžioji kelionė (JAV) – 10.50

2 psl.